

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจ
และความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย



นางสาวศิริดา นวลประดิษฐ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6486-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN GOODWILL OCCURING FROM BUSINESS
COMBINATIONS AND PROFITABILITY OF LISTED FIRMS IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND



Miss Sirada Nuanpradit

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy in Accounting

Department of Accountancy

Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6486-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและ
ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวศิรดา นวลประดิษฐ์

สาขาวิชา

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. พงศ์พรต ฉัตรภรณ์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนุชา คุณพนิชกิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. พิมพ์นา ปัตถวิชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. พงศ์พรต ฉัตรภรณ์)

..... กรรมการ
(ดร. อุดมศักดิ์ ชาศรีวณิชย์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิรดา นวลประดิษฐ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและ
ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

(THE RELATIONSHIP BETWEEN GOODWILL OCCURRING FROM BUSINESS
COMBINATIONS AND PROFITABILITY OF LISTED FIRMS IN THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. พงศ์พรต ฉัตรภากรณ์,
จำนวนหน้า 91 หน้า. ISBN 974-17-6486-3.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจ
โดยวิธีซื้อและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
การวิจัยตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าบริษัทที่มีค่าความนิยมมากย่อมมีความสามารถในการทำกำไรและ
กำไรส่วนเกินที่มากเช่นเดียวกัน เนื่องจากในทางทฤษฎีค่าความนิยมเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถ
ในการทำกำไรที่เกินกว่ากำไรตามปกติของอุตสาหกรรม

การศึกษาใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง
ปี พ.ศ. 2543-2546 โดยความสามารถในการทำกำไรของบริษัทวัดได้จากอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น
อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการ
ลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และกำไรส่วนเกินของบริษัทวัดได้จากผลต่าง
ระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริงและกำไรปกติ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ควบคู่ไปกับการทดสอบสมมติฐานโดย
ไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney U test การทดสอบทั้งหมดใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่าอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ซึ่ง
ถือเป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติหรือกิจกรรมหลักของ
กิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับค่าความนิยม กล่าวคือ บริษัทที่มีค่าความนิยมมากก็จะมี
อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย ในทางกลับกันอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อน
หักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และกำไรส่วนเกินไม่มี
ความสัมพันธ์กับค่าความนิยมเนื่องจากเป็นการวัดผลการดำเนินงานที่รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ
นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

ภาควิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2547.....

4582379026 : MAJOR ACCOUNTING

KEYWORD : GOODWILL / PROFITABILITY / EXCESS EARNINGS

SIRADA NUANPRADIT : THE RELATIONSHIP BETWEEN GOODWILL OCCURRING FROM BUSINESS COMBINATIONS AND PROFITABILITY OF LISTED FIRMS IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. THESIS ADVISOR : PONGPROT CHATRAPHORN, 91 pp. ISBN 974-17-6486-3.

This thesis examines the relationship between goodwill occurring from business combinations under the purchase method and profitability of listed firms in the Stock Exchange of Thailand. It was hypothesized that the greater the goodwill, the greater the profitability and excess earnings. This is because, theoretically, goodwill represents a firm's profitability in excess of the normal earnings of an industry.

The data for this study were obtained from financial statements of listed firms in the Stock Exchange of Thailand from 2000 to 2003. Gross profit margin, operating income margin, earnings before interest and taxes margin, net profit margin, return on total assets, return on investment, and return on total equity ratios were used as proxies for firm's profitability and a difference between actual profit and normal profit as a proxy for firm's excess earnings. The statistical tools were the test of difference between two independent samples by the parametric method (T-test) and the non-parametric method (Mann-Whitney U test). All statistical tests were done at 0.05 significant level.

The results indicate that gross profit margin and operating income margin, both of which measure a firm's ordinary or major ongoing activities, and goodwill have significantly positive relationship. In other words, the more the goodwill of listed firms, the greater the gross profit margin and operating income margin. On the other hand, earnings before interest and taxes margin, net profit margin, return on total assets, return on investment, return on total equity, and excess earnings do not significantly relate to goodwill because these ratios were based on net profit which includes both operating profit and other revenues and expenses arising from activities outside the main operations of the business.

Department.....Accountancy..... Student's signature.....

Field of study.....Accounting..... Advisor's signature.....

Academic year.....2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์ ดร. พงศ์พรต ฉัตรภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งกรุณาตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างทุ่มเท วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงสำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. พิมพ์พนา ปัตถวิชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. อุดมศักดิ์ ชาศรียวณิชย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ให้การดูแลและสนับสนุน ข้าพเจ้าเป็นอย่างดีจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ ขอคุณกำลังใจจากน้องสาว น้องชาย ตลอดจนเพื่อนๆ และรุ่นพี่รุ่นน้องทุกคน ซึ่งประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ข้าพเจ้าขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความผิดพลาดประการใดข้าพเจ้าขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ส่วนที่ 1 ลักษณะและความสำคัญของค่าความนิยม	
1.1 หน่วยงานทางการบัญชี.....	8
1.2 ตำราทางการบัญชี.....	11
1.3 วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ส่วนที่ 2 การวัดความสามารถในการทำกำไร	
2.1 ตำราที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
สมมติฐานของการวิจัย.....	27
แหล่งข้อมูล.....	28
กลุ่มตัวอย่าง.....	28
ขอบเขตการวิจัย.....	29
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	31

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นเชิงพรรณนา.....	44
ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน	
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัว	
โดยวิธี MANOVA.....	56
ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของตัวแปรตาม	
โดยวิธี T-test และ Mann-Whitney.....	59
สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม.....	65
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	68
ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะและงานวิจัยในอนาคต.....	70
รายการอ้างอิง.....	71
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก. กราฟแสดงแนวโน้มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาด	
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2546.....	75
ภาคผนวก ข. ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการแจกแจงข้อมูล	
ของอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินตามวิธี	
Kolmogorov – Smirnov Tests of Normality.....	76
ภาคผนวก ค. ตารางแสดงรายชื่อกลุ่มตัวอย่างหรือบริษัทที่ปรากฏ	
รายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546.....	78
ภาคผนวก ง. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับ	
อัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมในกลุ่ม LMED และ MMED.....	82
ภาคผนวก จ. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับ	
อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน	
อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้	
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ	
ในกลุ่ม LMED และ MMED.....	83

ภาคผนวก ฉ. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่ม LMED และ MMED.....	88
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	91



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างเป็นรายปี.....	43
2	กลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มและหมวดอุตสาหกรรมเป็นรายปี.....	46
3	ข้อมูลอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นรายปี.....	49
4	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	52
5	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานตามวิธี Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) สำหรับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามแยกตามค่าตัวแปรอิสระด้วยวิธี Pillai 's Trace.....	57
6	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test และไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney.....	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เริ่มฟื้นตัวขึ้นหลังได้รับผลกระทบจากภาวะฟองสบู่แตกในปี พ.ศ. 2540 นั้น เป็นสัญญาณชี้ให้เห็นว่าระบบเศรษฐกิจและตลาดทุนของประเทศกำลังเติบโตขึ้นอีกครั้งและได้รับความสนใจมากขึ้นกว่าในอดีต ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าธุรกิจต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่มีความสนใจที่จะเข้ามาทำการแข่งขันในตลาดทุนมากขึ้น จากข้อมูลการจดทะเบียนเข้าเป็นบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วง 4 ปีที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น* โดยในปี พ.ศ. 2543 มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 386 บริษัท จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2546 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มจำนวนเป็น 425 บริษัท โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักลงทุนมีความสนใจในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งนั่นก็คือ การมองเห็นความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของธุรกิจที่ไปลงทุน

หากเราจะมองถึงนักลงทุนที่มีฐานะเป็นหน่วยงานธุรกิจหนึ่ง การที่หน่วยงานธุรกิจจะตัดสินใจลงทุนในธุรกิจหรือเข้าซื้อเงินลงทุนของกิจการใดนั้น แน่ใจว่าย่อมมีวัตถุประสงค์ในการลงทุน เป็นต้นว่าการเพิ่มขนาดและศักยภาพของธุรกิจ การกระจายความเสี่ยงของธุรกิจ การเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้จำหน่ายวัตถุดิบ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การเกิดการประหยัดต่อขนาด ฯลฯ ซึ่งจากสถิติการเสนอซื้อกิจการเพื่อครอบงำกิจการ (Tender Offer) ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ระบุว่า การเสนอซื้อกิจการเพื่อครอบงำกิจการซึ่งมีสัดส่วนการซื้อตั้งแต่ 50 % ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 – 2546 มีจำนวนถึง 64 กิจการ (ข้อมูลจากสถิติการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ : www.sec.or.th) ดังนั้นหลังจากที่ธุรกิจเหล่านี้ได้ทำการรวมธุรกิจแล้วก็จะต้องนำมาตราฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจมาปฏิบัติใช้ เนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 22 “Business Combinations” โดยมีเนื้อหาบางส่วนที่กล่าวว่า หากการรวมธุรกิจสามารถระบุได้ว่ากิจการใดคือผู้ซื้อก็นำวิธีซื้อ (Purchase Method) มาปฏิบัติใช้ในการบันทึกบัญชี ซึ่งการรวมธุรกิจด้วยวิธีนี้เองจะทำให้เกิดบัญชีค่าความนิยมขึ้นหากต้นทุนจากการซื้อธุรกิจสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ โดยถือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่ต้องมีการตัดจำหน่ายอย่างมี

ระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้นและทดสอบการด้อยค่าทุกสิ้นงวดปีบัญชี เป็นอย่างน้อย รายงานค่าความนิยมจะถูกแสดงในงบดุล (Balance Sheet) หมวดสินทรัพย์

ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่ากิจการที่ได้ซื้อมามีศักยภาพในการดำเนินงานที่ดี โดย George และ Norman (1974) ได้ให้ความหมายของค่าความนิยมไว้ในหนังสือ Accounting for Goodwill กล่าวคือ ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจเป็นมูลค่าส่วนเกินของการประมาณกำไรในอนาคตของธุรกิจที่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้น เมื่อพิจารณาภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน อีกทั้งยังเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าของค่าความนิยมกับความสามารถในการทำกำไรว่า การจ่ายซื้อค่าความนิยม (ต้นทุนการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้) เกิดขึ้นเนื่องจากการคาดการณ์ถึงกำไรซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการลงทุน กิจการที่ถูกซื้อโดยส่วนใหญ่มีได้ถือว่าเป็นการรักษากลุ่มของสินทรัพย์ให้คงอยู่แต่ถือว่าการคงไว้ซึ่งกำไรในอนาคต ดังนั้นในการซื้อธุรกิจซึ่งกิจการคาดหวังว่ากำไรอยู่ในอัตราปกติก็จะเป็นการจ่ายซื้อสำหรับส่วนที่เกินกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิซึ่งจะถือเป็นค่าความนิยมอย่างแน่นอน จึงอาจกล่าวได้ว่าการจ่ายเงินสำหรับการคาดหวังในกำไรที่สูงขึ้นถือเป็นการจ่ายซื้อสำหรับค่าความนิยมของกิจการที่ซื้อมา

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็นผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ รวมทั้งการได้รับรายได้ส่วนเกินจากกิจการที่ซื้อมาส่งผลให้มีโอกาสได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ จึงเป็นแนวคิดให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาการวิจัย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นปัญหาการวิจัยได้ดังนี้ กล่าวคือ เมื่อเกิดการรวมธุรกิจโดยวิธีซื้อ กิจการผู้ซื้ออาจเกิดรายการค่าความนิยมซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินในอนาคต หากกิจการมีรายการค่าความนิยมเป็นจำนวนมาก เราสามารถคาดการณ์ได้หรือไม่ว่าความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินจะมากขึ้นเช่นกัน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาเป็นสมมติฐานมาจากหลักทฤษฎีทางการบัญชี โดยจะแสดงอยู่ในรูปของสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ดังนี้

H_{A1} : ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะสูงกว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย

โดยที่ความสามารถในการทำกำไรสามารถวัดได้จาก :

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น
- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม
- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน
- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ

H_{A2} : กำไรส่วนเกินของบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะสูงกว่ากำไรส่วนเกินของบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย

โดยที่กำไรส่วนเกินวัดได้จากผลต่างระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริงและกำไรปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษารายการค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจใงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับกำไรส่วนเกินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาในเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ซึ่งมีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจะไม่รวมถึงหน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ และบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อันได้แก่ หมวดธนาคาร หมวดเงินทุนและหลักทรัพย์ และหมวดประกันภัยและประกันชีวิต
2. การวิจัยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่มีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ. 2543 - 2546
3. งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างจะต้องแสดงรายการค่าความนิยมเนื่องมาจากการรวมกิจการหรือเคยรวมกิจการโดยวิธีซื้อธุรกิจ ทั้งนี้รายการค่าความนิยมอาจแสดงในชื่อของ “ส่วนเกินของราคาทุนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ” รายการค่าความนิยมอาจแสดงในส่วนต่างๆ ของงบดุล ดังนี้

- แสดงรายการแยกต่างหากในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
- แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ ในหมวดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและเปิดเผยรายละเอียดของรายการค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ ในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ และเปิดเผยรายละเอียดของรายการค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจที่ปรากฏในงบดุล

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรวัดได้จาก :

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)
- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin)
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earnings before Interest and Taxes Margin)
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets)
- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment)
- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Total Equity)

กำไรส่วนเกินวัดได้จาก :

- อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ (Excess Earnings per Net Sales) โดยกำไรส่วนเกินเท่ากับผลต่างระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริง (Actual Profit) และกำไรปกติ (Normal Profit)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการสรุปลักษณะเบื้องต้นของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยข้อมูลของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจะถูกนำมาวิเคราะห์ขั้นต้นในรูปแบบของความถี่ การหาสัดส่วนหรือร้อยละ การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง เช่น การหาค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน เป็นต้น การวัดการกระจายของข้อมูล เช่น ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบไปด้วยสถิติดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยใช้ Multivariate Analysis of Variance (MANOVA)

2.2 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test

2.3 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney U Test หากข้อมูลไม่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบถึงรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2546
2. เพื่อทราบถึงความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินของบริษัทที่เกิดรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ
3. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัท
4. เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจกับกำไรส่วนเกินของบริษัท
5. เพื่อเป็นข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจแก่ผู้ซึ่งบการเงิน กรณีงบการเงิน แสดงรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ เนื่องจากค่าความนิยมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรตามปกติของกิจการ
6. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาขั้นต่อไปเกี่ยวกับรายการค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจ เช่น การศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีของรายการค่าความนิยม ว่าได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่ได้กำหนดไว้หรือไม่บ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีที่มาจากการศึกษาทฤษฎีทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรวมกิจการด้วยวิธีซื้อ (Purchase Method) ซึ่งอาจทำให้เกิดรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เรียกว่า ค่าความนิยม โดยค่าความนิยมเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการลงทุน (George และ Norman, 1974) ในบทนี้จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและการพัฒนามาเป็นสมมติฐานของงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะและความสำคัญของค่าความนิยม

ส่วนที่ 2 การวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

ส่วนที่ 1 ลักษณะและความสำคัญของค่าความนิยม

1.1 หน่วยงานทางการบัญชี

International Accounting Standards Board (IASB) เป็นองค์กรทางวิชาชีพบัญชีที่ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติทางการบัญชีเฉพาะเรื่องซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับโลก สำหรับมาตรฐานการบัญชีเรื่องการรวมธุรกิจที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ระบุอยู่ในมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 22 “Business Combinations” ฉบับปรับปรุงเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2541 เนื้อหากล่าวถึงการรวมธุรกิจที่สามารถแยกได้เป็นการซื้อธุรกิจ (Purchase Method) และการรวมส่วนได้เสีย (Pooling of Interests) การรวมธุรกิจที่ไม่สามารถระบุได้ว่ากิจการใดเป็นผู้ซื้อจะต้องนำวิธีการรวมส่วนได้เสียมาปฏิบัติ ในทางกลับกันหากสามารถระบุได้ว่ากิจการใดเป็นผู้ซื้อก็ต้องนำวิธีการซื้อธุรกิจมาปฏิบัติ ซึ่งวิธีนี้เองหากต้นทุนการซื้อธุรกิจ (หมายถึง จำนวนเงินสด รายการเทียบเท่าเงินสดหรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนซึ่งผู้ซื้อมอบให้ นอกจากนี้ยังรวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการซื้อธุรกิจ) มากกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อ ณ วันที่เกิดรายการแลกเปลี่ยน กิจการผู้ซื้อจะต้องรับรู้ส่วนที่มากกว่าเป็นค่าความนิยมซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ด้วยราคา

ทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบการเงิน

สมาคมบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.) เป็นสถาบันวิชาชีพบัญชีสถาบันเดียวในประเทศไทยมีนโยบายในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีโดยอิงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards) เป็นเกณฑ์ในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของไทย ทำให้มาตรฐานการบัญชีของไทยที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ สำหรับแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับค่าความนิยมในประเทศไทยได้ถูกระบุอยู่ในมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 โดยมีเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 22 เรื่องการรวมธุรกิจ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจโดยวิธีซื้อเกิดขึ้นเมื่อต้นทุนการซื้อธุรกิจมากกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ กิจการต้องรับรู้ค่าความนิยมดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในงบดุลด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าและให้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมอย่างเป็นระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้น โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมจะไม่เกิน 20 ปี นับจากวันที่เริ่มรับรู้ค่าความนิยมดังกล่าวหากไม่มีหลักฐานเป็นอย่างอื่น ในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมและรับรู้ค่าตัดจำหน่ายที่เกิดขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละงวดให้ใช้วิธีเส้นตรงเว้นแต่จะมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือว่าการตัดจำหน่ายวิธีอื่นเหมาะสมกว่าภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานสนับสนุนการตัดจำหน่ายโดยใช้วิธีอื่นให้เลือกวิธีการตัดจำหน่ายที่เหมาะสมกับรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากค่าความนิยมนั้น

Financial Accounting Standards Board (FASB) เป็นหน่วยงานหลักที่กำหนดหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมาตรฐานการบัญชีเรื่องการรวมธุรกิจที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถูกระบุอยู่ในมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ฉบับที่ 141 “Business Combinations” มีผลบังคับใช้หลังวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2544 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้ยกเลิกวิธีรวมธุรกิจแบบรวมส่วนได้เสีย (Pooling of Interests Method) ทำให้กิจการต่างๆ ต้องหันมาใช้วิธีรวมธุรกิจแบบการซื้อธุรกิจ (Purchase Method) ซึ่งจะก่อให้เกิดค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจหากต้นทุนการซื้อธุรกิจสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของกิจการในอดีตที่ผ่านมาค่าความนิยมจะถูกรับรู้เป็นสินทรัพย์และมีการตัดจำหน่ายอย่างเป็นระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมนั้นในระยะเวลาไม่เกิน 40 ปี อย่างไรก็ตาม FASB ได้

ออกมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 142 “Goodwill and Intangible Assets” มีผลบังคับใช้หลังวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2544 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการยกเลิกการตัดจำหน่ายค่าความนิยมตามอายุการให้ประโยชน์ ดังนั้นรายการค่าความนิยมจะถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์ในงบการเงินและมีเพียงการประเมินการด้อยค่าในแต่ละปีเท่านั้น ในมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา ฉบับที่ 141 เรื่องการรวมธุรกิจ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของค่าความนิยมไว้ในภาคผนวก B ถึงคุณสมบัติของค่าความนิยมซึ่งประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบดังนี้

1. ผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ ณ. วันซื้อกิจการ
2. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อื่นๆ ที่ไม่ได้มีการรับรู้โดยกิจการที่ถูกซื้อ ณ. วันที่ซื้อกิจการ เนื่องจากไม่เข้าเกณฑ์ในการรับรู้รายการซึ่งมีสาเหตุมาจากการห้ามรับรู้รายการดังกล่าวหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการรับรู้รายการไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ได้รับ
3. มูลค่ายุติธรรมของการดำเนินงานต่อเนื่อง (Going-Concern) ของกิจการที่ถูกซื้อ การดำเนินงานต่อเนื่องจะแสดงถึงความสามารถของกิจการที่ตั้งขึ้นในการได้รับอัตราผลตอบแทน (Rate of Return) ที่สูงอันเนื่องมาจากการนำสินทรัพย์สุทธิมาใช้ประกอบเข้าด้วยกันซึ่งเป็นมูลค่าจากผลผลิตภายใน (Synergies) ของสินทรัพย์สุทธิและประโยชน์อื่นๆ เป็นต้นว่า ปัจจัยจากตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์อาจทำให้ได้รับกำไรจากการผูกขาดหรือการผูกติดกันทางการค้าจากคู่แข่งที่มีศักยภาพ
4. มูลค่ายุติธรรมของผลผลิตภายในที่คาดไว้และประโยชน์อื่นๆ จากการรวมธุรกิจและการได้รับสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อ ผลผลิตภายในและประโยชน์อื่นๆ จะมีลักษณะเฉพาะสำหรับแต่ละกรณีของการรวมธุรกิจ การรวมธุรกิจที่แตกต่างกันก็จะทำให้เกิดผลผลิตภายในที่แตกต่างกัน
5. มูลค่าที่สูงเกินไปในการจ่ายซื้อธุรกิจซึ่งอาจมาจากความผิดพลาดในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิเพื่อซื้อธุรกิจ
6. การจ่ายซื้อธุรกิจที่สูงเกินไปหรือต่ำเกินไปอันเนื่องมาจากปัจจัยด้านความผันผวนของตลาดหุ้น

1.2 ตำราทางการบัญชี

ค่าความนิยมเป็นหนึ่งในรายการสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่แสดงรายการในงบดุลหมวดสินทรัพย์ รายการค่าความนิยมเกิดจากการรวมธุรกิจ (Business Combinations) โดยใช้วิธีซื้อ (Purchase Method) ซึ่งจะเท่ากับผลต่างของต้นทุนจากการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ของกิจการที่ถูกซื้อ สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนจากการซื้อธุรกิจสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้มี 2 ข้อ ดังต่อไปนี้ (Lewis และ Pendrill, 2000)

1. ธุรกิจไม่เพียงแต่จะครอบครองสินทรัพย์ที่มีตัวตนในงบดุลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน อันได้แก่ ความสามารถในการจัดการบริหาร ความมีประสิทธิภาพของบุคลากร และลักษณะการผูกขาดของตลาด ซึ่งเป็นมูลค่าที่มองไม่เห็นโดยได้กระจายอยู่ทั่วทั้งองค์กร
2. ข้อเท็จจริงทางเศรษฐกิจที่ว่าสินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานร่วมกันจะก่อให้เกิดมูลค่าแก่องค์กรมากกว่าการใช้สินทรัพย์แยกจากกัน

ค่าความนิยมถือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะมากที่สุด เนื่องจากไม่สามารถแยกออกจากหน่วยธุรกิจและไม่สามารถขายออกไปจากหน่วยธุรกิจได้ (Pahler และ Mori, 1997) ในทางทฤษฎีแล้วการให้ความหมายของค่าความนิยมจะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้แต่งตำราทางการบัญชีหลายๆ ท่านได้กล่าวไว้ในตำราทางการบัญชีต่างๆ ถึงความหมายของค่าความนิยมดังนี้

- การดำรงอยู่ขององค์กรหรือความสามารถที่จะรับรู้กำไรที่ดีกว่าในอนาคต (Pahler และ Mori, 1997)
- ความสามารถในการทำกำไรที่เหนือปกติซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการลงทุน (George และ Norman, 1974)
- มูลค่าปัจจุบันของกำไรส่วนเกินในอนาคตซึ่งมากกว่ากำไรปกติเมื่อพิจารณาภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน (Beams, Brozovsky และ Shoulders, 2000)
- อำนาจรายได้ส่วนเกินของกิจการที่ซื้อมาและเป็นการรวมทุกปัจจัยซึ่งเปิดโอกาสให้ได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ (Baker, Lembke และ King, 1993)

- ประโยชน์ต่างๆ ในอนาคต ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นหรือการมีภาวะที่ประหยัดต่อขนาด (Economic of Scales) เนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น และต้นทุนคงที่ก็จะถูกเฉลี่ยไปกับผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจนทำให้ต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตลดลง (Fischer, Taylor และ Cheng, 1998)

จากความหมายของค่าความนิยม จะเห็นได้ว่าผู้แต่งตำราทางการบัญชีต่างๆ ได้ให้นิยามของค่าความนิยมไว้ในลักษณะเดียวกัน ในทางทฤษฎีแล้วค่าความนิยมจะสื่อให้เห็นความสามารถในการทำกำไรที่ดีขึ้นในอนาคตนับจากที่ได้มีการซื้อกิจการ ซึ่งมองว่าค่าความนิยมเป็นผลที่ได้จากกำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้ในอนาคตหลังการรวมธุรกิจ โดยกำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้ได้จากการนำกำไรที่พิจารณาว่าควรจะได้รับตามปกติสำหรับอุตสาหกรรมนั้นไปหักออกจากกำไรในอนาคตที่คาดการณ์ไว้ การคำนวณกำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้ (Excess Earnings) จะแสดงได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (Fischer, Taylor และ Cheng, 1998)

กำไรในอนาคตโดยเฉลี่ยที่คาดการณ์ไว้	600,000	บาท
หัก กำไรที่ควรได้รับตามปกติของอุตสาหกรรม		
ราคาตลาดของสินทรัพย์รวมที่ระบุได้	4,700,000	บาท
อัตราผลตอบแทนปกติของอุตสาหกรรม	<u>8 %</u>	
กำไรที่ควรได้รับตามปกติของอุตสาหกรรม	<u>376,000</u>	บาท
กำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้	<u>224,000</u>	บาท

จากการคำนวณแสดงให้เห็นว่ากำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้มีค่าเท่ากับ 224,000 บาท ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าค่าความนิยมเป็นผลที่ได้จากกำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้ในอนาคต การคำนวณหามูลค่าของค่าความนิยมจากกำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้สามารถทำได้หลายวิธีดังจะแสดงได้ต่อไปนี้

วิธีที่ 1 กรณีที่คาดการณ์ว่าค่าความนิยมจะเกิดขึ้นตลอดช่วงเวลา ($n = \infty$)

$$\text{ค่าความนิยม} = \frac{\text{กำไรส่วนเกินที่คาดการณ์ไว้}}{\text{อัตราผลตอบแทนปกติของอุตสาหกรรม}}$$

$$= \frac{224,000}{0.08}$$

$$= 2,800,000$$

ค่าความนิยมเท่ากับ 2,800,000 บาท เมื่อคำนวณตามวิธีที่ 1

วิธีที่ 2 กรณีที่ค่าความนิยมจะเกิดขึ้นภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

$$\text{ค่าความนิยม} = \text{กำไรส่วนเกินที่คาดการณไว้} \times \text{มูลค่าปัจจุบันของเงินงวด}$$

สมมติให้:

ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจมีอายุ (n) 10 ปี

อัตราดอกเบี้ยทบต้น (i) 8 %

ดังนั้น : มูลค่าปัจจุบันของเงินงวด (Present Value Interest Factor for Annuity: $PVIF_a$) ณ. งวดเวลา (n) = 10 และอัตราดอกเบี้ยทบต้น (i) = 8 % มีค่าเท่ากับ 6.710

$$\text{ค่าความนิยม} = 224,000 \times 6.710$$

$$= 1,503,040$$

ค่าความนิยมเท่ากับ 1,503,040 บาท เมื่อคำนวณตามวิธีที่ 2

การคำนวณหาค่าความนิยมจากกำไรส่วนเกินที่คาดการณไว้ทั้ง 2 วิธีให้ผลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ผลจากการคำนวณตามวิธีที่ 1 มีที่มาจากวิธีที่ 2 นั่นคือ หากเราคูณกำไรส่วนเกินที่คาดการณไว้ด้วยค่า $PVIF_a$ ณ. งวดเวลา (n) = ∞ และอัตราดอกเบี้ยทบต้น (i) = 8 % จะได้ผลลัพธ์ของค่าความนิยมเท่ากับ 2,800,000 บาท เช่นเดียวกับการคำนวณโดยนำอัตราผลตอบแทนปกติของอุตสาหกรรมซึ่งเท่ากับ 8 % ไปหารกำไรส่วนเกินที่คาดการณไว้ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การคำนวณหาค่าความนิยมจากกำไรส่วนเกินที่คาดการณไว้เป็นการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินงวด (ค่าความนิยม) เป็นเวลา n งวด ณ. อัตราดอกเบี้ยทบต้นที่ i

1.3 วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ (2547) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่องค่าความนิยมว่า เมื่อมีการขายกิจการออกไปโดยผู้ซื้อได้จ่ายเงินซื้อในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินค้าทั้งหมดของกิจการ เนื่องจากแนวโน้มในคุณภาพและชื่อเสียงที่มีมาช้านานของกิจการ ส่วนต่างของเงินที่ผู้ซื้อจ่ายสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมเรียกว่า ค่าความนิยม นั่นเอง

ค่าความนิยมในทางบัญชีจัดเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนประเภทที่ไม่สามารถระบุได้ (Unidentifiable Intangible Assets) ซึ่งหมายถึง สินทรัพย์ที่กิจการไม่สามารถระบุแยกต่างหากออกจากสินทรัพย์อื่นได้หรือไม่สามารถนำไปขายแยกต่างหากจากสินทรัพย์อื่นได้ ต้องขายไปพร้อมสินทรัพย์อื่นหรือขายไปพร้อมกับกิจการ ค่าความนิยมอาจเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะด้วยกันก็คือ เกิดขึ้นภายในกิจการเองหรือเกิดจากการซื้อกิจการภายนอกดังนี้

1. ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากภายในกิจการ (Internally generated goodwill)

ค่าความนิยมประเภทนี้เกิดขึ้นจากการที่กิจการประสบความสำเร็จจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ผลการดำเนินงานจะอยู่ในระดับที่โดดเด่นกว่ากลุ่มธุรกิจในประเทศเดียวกัน ซึ่งมีหลายปัจจัยเช่น คุณภาพของสินค้าหรือการให้บริการยอดเยี่ยมเป็นที่ยอมรับในกลุ่มสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกัน หรือมีทีมของผู้บริหารที่ดีเลิศทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายกว่ากลุ่มธุรกิจประเภทเดียวกัน สำหรับค่าความนิยมประเภทนี้ มาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 51 ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่อง สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ได้กำหนดไว้ว่า กิจการต้องไม่รับรู้ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในเป็นสินทรัพย์ เนื่องจากรายจ่ายที่เกิดขึ้นไม่ถือเป็นทรัพยากรที่สามารถระบุได้ภายใต้การควบคุมของกิจการและกิจการไม่สามารถวัดมูลค่าต้นทุนของค่าความนิยมดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ ผลต่างระหว่างราคาตลาดของกิจการกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิที่สามารถระบุได้ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยหลายประการที่มีผลกระทบต่อกิจการซึ่งผลต่างดังกล่าวไม่สามารถถือเป็นตัวแทนของราคาทุนของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการ

2. ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการ (Goodwill arising from business combinations)

ค่าความนิยมประเภทนี้เกิดขึ้นจากการรวมธุรกิจโดยวิธีซื้อ (Purchase Method) ซึ่ง มาตราฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ ได้กำหนดวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้

กล่าวคือ กรณีที่กิจการยอมจ่ายเงินซื้อกิจการอื่นมาในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุได้หรือหนี้สินที่ระบุได้ ณ วันที่ซื้อกิจการ เนื่องจากคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตคืนจากผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้หรือสินทรัพย์แต่ละรายการที่ไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้ในงบดุล โดยที่ผลผลิตของสินทรัพย์ที่ระบุได้จะเกิดขึ้นเมื่อสินทรัพย์ที่ระบุได้ต่างๆ ทำงานสอดคล้องสัมพันธ์กันทำให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้รับโดยรวมสูงกว่าผลรวมของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ได้จากการทำงานของสินทรัพย์แยกจากกัน ค่าความนิยมจากการซื้อกิจการสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ค่าความนิยม} = \text{ต้นทุนการซื้อกิจการ} - \text{มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ซื้อ*}$$

$$\text{*มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ซื้อ} = \text{มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ซื้อ} - \text{มูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่ระบุได้ที่ซื้อ}$$

การรับรู้ การวัดมูลค่าและการแสดงรายการค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการกิจการจะต้องรับรู้ค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการเป็นสินทรัพย์ ณ วันที่กิจการซื้อธุรกิจด้วยมูลค่าของต้นทุนการซื้อส่วนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้เฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ซื้อ ณ วันที่ซื้อกิจการ และต้องแสดงรายการเป็นสินทรัพย์ในงบดุลด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า

การตัดจำหน่ายค่าความนิยม กิจการต้องตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อกิจการเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละงวดบัญชีอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ได้ประมาณไว้ของค่าความนิยมนั้น โดยให้สันนิษฐานก่อนว่าอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยมต้องไม่เกิน 20 ปี นับจากวันที่ค่าความนิยมนั้นสามารถให้ประโยชน์ได้และต้องเริ่มต้นตัดจำหน่ายค่าความนิยมเมื่อค่าความนิยมนั้นสามารถให้ประโยชน์ สำหรับวิธีการตัดจำหน่ายค่าความนิยมต้องเป็นวิธีที่สะท้อนถึงรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กิจการจะได้รับจากค่าความนิยม กิจการจะต้องใช้วิธีเส้นตรงในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมหากกิจการไม่สามารถกำหนดรูปแบบของการให้ประโยชน์จากค่าความนิยมนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และกิจการต้องรับรู้ค่าตัดจำหน่ายในแต่ละงวดเป็นค่าใช้จ่าย กิจการจะต้องมีการทบทวนระยะเวลาและวิธีการตัดจำหน่ายค่าความนิยมอย่างน้อยปีละครั้งทุกวันสิ้นปีบัญชี และต้องเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการตัดจำหน่ายค่าความนิยมหากอายุการให้ประโยชน์ที่คาดไว้ของค่าความนิยมนั้นแตกต่างอย่าง เป็นสาระสำคัญจากที่เคยประมาณไว้ในอดีต และกิจการต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการตัดจำหน่ายเพื่อให้

สะท้อนถึงรูปแบบที่เปลี่ยนไปหากลักษณะของรูปแบบที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ จากค่าความนิยมนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นสาระสำคัญ ผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งสอง ประเภทนั้นถือเป็นการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี จะต้องมีการปรับปรุงค่าตัดจำหน่าย สำหรับงวดปัจจุบันและงวดอนาคต ในส่วนของค่าเผื่อการด้อยค่าของรายการค่าความนิยมนั้น เนื่องจากค่าความนิยมไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เป็นอิสระจากสินทรัพย์อื่น ดังนั้นจึงไม่สามารถกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของค่าความนิยมได้ หากมีข้อบ่งชี้ที่แสดงว่าค่าความ นิยมอาจเกิดการด้อยค่าก็ควรต้องกำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งค่าความนิยมนั้นรวมอยู่และนำมูลค่าดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับราคาตาม บัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด

ในการเลิกใช้และการจำหน่ายค่าความนิยมนั้น กิจการต้องตัดบัญชีค่าความนิยมออก จากงบดุลเมื่อกิจการจำหน่ายค่าความนิยมหรือเมื่อกิจการคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิง เศรษฐกิจในอนาคตจากการนำสินทรัพย์มาใช้ประโยชน์ หรือจำหน่ายในภายหลังและต้องรับรู้ ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่ได้รับจากการเลิกใช้หรือจำหน่ายค่าความนิยมกับราคาตามบัญชี ของค่าความนิยมนั้นเป็นรายการกำไรหรือรายการขาดทุนในงบกำไรขาดทุนทันทีที่เกิดขึ้น ค่า ความนิยมที่กิจการเลิกใช้และถือไว้เพื่อรอจำหน่ายต้องแสดงด้วยราคาตามบัญชี ณ วันที่กิจการ เลิกใช้สินทรัพย์นั้น

การแสดงรายการในงบการเงิน กิจการต้องแสดงรายการค่าความนิยมตัดจำหน่ายเป็น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนและแสดงบัญชีค่าความนิยมเป็นสินทรัพย์ไม่มี ตัวตนในงบดุลต่อจากรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ด้วยราคาทุนหักด้วยค่าความนิยมตัด จำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า สำหรับในส่วนของงบการเงินนั้นตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 51 ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน กิจการจะต้องเปิดเผยข้อมูลต่อไปนี้ในงบการเงิน

1. อายุการให้ประโยชน์หรืออัตราการตัดจำหน่าย
2. วิธีการตัดจำหน่าย
3. ราคาตามบัญชีก่อนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของ สินทรัพย์ ณ วันต้นงวดและสิ้นงวด
4. รายการแต่ละบรรทัดที่แสดงในงบกำไรขาดทุนซึ่งได้รวมค่าตัดจำหน่ายของ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

5. การกระทบยอดระหว่างราคาตามบัญชี ณ. วันต้นงวดกับราคาตามบัญชี ณ. วันสิ้นงวดที่แสดงถึงรายการต่อไปนี้

- 5.1 จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่เพิ่มขึ้นโดยแสดงสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่เกิดขึ้นภายในแยกต่างหากจากสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่เกิดจากการรวมธุรกิจ
- 5.2 จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่เลิกใช้หรือจำหน่าย
- 5.3 จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงระหว่างงวดอันเกิดจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ซึ่งรับรู้หรือกลับบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
- 5.4 รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนระหว่างงวดตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
- 5.5 รายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่กลับบัญชีไปยังงบกำไรขาดทุนในระหว่างงวดตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีเรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
- 5.6 ค่าตัดจำหน่ายที่รับรู้ในระหว่างงวด
- 5.7 ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่เกิดจากการแปลงค่าบการเงินของหน่วยงานต่างประเทศ
- 5.8 การเปลี่ยนแปลงอื่นที่เกิดขึ้นกับราคาตามบัญชีในระหว่างงวด

Duvall et al. (1992) ได้ทำการศึกษาแนวทางปฏิบัติในการรายงานค่าความนิยมของบริษัทจดทะเบียนใน The New York Stock Exchange และ The American Stock Exchange จำนวน 621 บริษัทในปี พ.ศ. 2531 โดยเป็นการศึกษาวิธีปฏิบัติในการรายงานค่าความนิยมที่สามารถสะท้อนข้อมูลต่อนักลงทุนได้หรือไม่ ทั้งนี้เหตุผลสำคัญในการศึกษาคือ ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ต่อนักลงทุนในการตัดสินใจลงทุนเนื่องจากมองเห็นความสามารถในการทำกำไรในอนาคต การวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปีและแบบรายงาน 10-K สิ้นสุดปี พ.ศ. 2531 เพื่อหาหลักฐานค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ การบันทึกและการรายงานค่าความนิยมในแต่ละบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับค่าความนิยม จากการวิจัยได้ผลสรุปดังนี้

1. จากการตรวจสอบรายงานประจำปีและแบบ 10-K ของกลุ่มตัวอย่าง 621 บริษัทพบว่า 78 % ของกลุ่มตัวอย่างรายงานค่าความนิยมและมีหลักฐานค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการซื้อธุรกิจ โดยในจำนวนดังกล่าวมีการรายงานในงบดุลมากที่สุด รองลงมา ก็เป็นการรายงานในหมายเหตุประกอบงบการเงินและแบบ 10-K ตามลำดับ
2. ค่าสูงสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 0.699 ขณะที่ค่าต่ำสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 0.069
3. บริษัทจำนวน 88 % ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการรายงานค่าความนิยมมีการเปิดเผยรายละเอียดการตัดจำหน่ายค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
4. ระยะเวลาการตัดจำหน่ายค่าความนิยมมีความแตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท โดยระยะเวลาการตัดจำหน่ายค่าความนิยม 40 ปีได้รับความนิยมมากที่สุดคิดเป็น 54 % ของบริษัทที่มีการเปิดเผยรายละเอียดการตัดจำหน่ายค่าความนิยม

Wines และ Ferguson (1993) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์เรื่องวิธีปฏิบัติทางการบัญชีสำหรับค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ระบุได้ระหว่างปี พ.ศ. 2528 ถึง 2532 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 บริษัท ซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ออสเตรเลียในช่วงระยะเวลา 5 ปี จากการศึกษาข้อมูลพบว่า

1. บริษัทในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศออสเตรเลียฉบับที่ 18 เรื่องค่าความนิยม อย่างเพิ่มมากขึ้นในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ทำการศึกษา
2. มาตรฐานการบัญชีของประเทศออสเตรเลียฉบับที่ 18 ได้กำหนดทางเลือกต่างๆ ในการปฏิบัติสำหรับรายการค่าความนิยมซึ่งพบว่า บริษัทในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เลือกแนวทางปฏิบัติที่กำหนดให้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมอย่างเป็นระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์
3. บริษัทในกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ยกเว้นค่าความนิยม) เพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา ทั้งนี้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่พบมากในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร เป็นต้น
4. มาตรฐานการบัญชีของประเทศออสเตรเลียฉบับที่ 5 เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้กำหนดทางเลือกต่างๆ ในการปฏิบัติสำหรับรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งพบว่า บริษัทในกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะเลือกแนวทางปฏิบัติที่จะไม่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่ายโดยคงไว้ทั้งจำนวน

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยส่วนใหญ่เลือกแนวทางปฏิบัติในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมเป็นค่าใช้จ่ายอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์ และในทางกลับกันเลือกแนวทางปฏิบัติในการไม่ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ เป็นค่าใช้จ่ายโดยคงไว้ทั้งจำนวนในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

McCarthy และ Schneider (1995) ได้ทำการศึกษาถึงเรื่อง การรับรู้และให้ความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีต่อค่าความนิยมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2531 ถึง 2535 เนื่องจากค่าความนิยมถูกพิจารณาว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีสาระสำคัญและมีมูลค่าเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมขององค์กร ดังเช่นข้อมูลตัวอย่างในปี พ.ศ. 2535 ระบุว่าบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกามีการรายงานค่าความนิยมซึ่งคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 158 พันล้านดอลลาร์ โดยบริษัทจำนวน 29 บริษัทมีรายการค่าความนิยมมากกว่า 1 พันล้านดอลลาร์

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโดยกำหนดให้มูลค่าตลาดของหุ้นสามัญเป็นตัวแปรตาม และให้มูลค่าตามบัญชีของค่าความนิยม มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หักค่าความนิยม มูลค่าตามบัญชีของหนี้สิน และกำไรสุทธิเป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งได้ผลสรุปว่ามูลค่าตามบัญชีของค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ จึงอาจกล่าวได้ว่าค่าความนิยมสามารถเป็นตัวบ่งถึงมูลค่าขององค์กรได้ และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัมประสิทธิ์ของมูลค่าตามบัญชีของค่าความนิยมกับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หักค่าความนิยม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถสรุปได้ว่า ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญต่อค่าความนิยมไม่ต่างจากสินทรัพย์ตัวอื่นๆ ในงบดุล

Hake (1998) ได้ทำการศึกษาถึงการรวมกิจการแบบ Stock-Financed Mergers ของธุรกิจที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงในช่วงปี พ.ศ. 2413 ถึง 2447 จำนวน 517 บริษัทที่มีการรวมกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้กล่าวไว้ในงานวิจัยตอนหนึ่งถึงค่าความนิยมว่าค่าความนิยมคือ ตัววัดผลความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ กล่าวคือ บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรมากก็จะมีค่าความนิยมในจำนวนที่มากเช่นกัน ในการวัดมูลค่าของหน่วยงานธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งนั้น ค่าความนิยม เครื่องหมายการค้า และความมั่นคงทางธุรกิจของหน่วยธุรกิจนั้นๆ เป็นสิ่งที่ตัดสินมูลค่าที่แท้จริงของธุรกิจได้ดีกว่าการใช้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่มีตัวตนหรือราคาเปลี่ยนแปลงแทนของสินทรัพย์ถาวรของธุรกิจ

Brookes (1995) ได้กล่าวไว้ในวารสาร CA Magazine ฉบับเดือน มีนาคม พ.ศ. 2538 ถึงเรื่องค่าความนิยมว่าปัจจุบันประเทศแคนาดาได้ยึดถือแนวทางปฏิบัติสำหรับการรวมกิจการ และค่าความนิยมตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 22 เรื่องการรวมธุรกิจ ซึ่งเนื้อหาส่วนหนึ่งในวารสารกล่าวถึงความหมายของค่าความนิยมที่ระบุอยู่ใน The Canadian Institute of Chartered Accountants's Terminology ว่าเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนของธุรกิจ ค่าความนิยมเกิดขึ้นเมื่อธุรกิจมีมูลค่าส่วนเกินของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้และเป็นสิ่งที่เกิดจากความคาดหวังถึงอำนาจในการทำกำไรที่มีหลากหลายองค์ประกอบ เช่น การมีผลการดำเนินงานที่น่าพึงพอใจ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า พนักงานในองค์กรและเจ้าหนี้ ฯลฯ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ระดับของกำไรเกินปกติอันเนื่องมาจากการลงทุนในสินทรัพย์มีตัวตนของธุรกิจ

Sebago (2003) ได้กล่าวไว้ในการเขียนเรียงความประกวดเรื่อง Goodwill : The intangible to beat all intangible ของสถาบัน Bridgewater State College ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศและออกเผยแพร่ใน CPA Review Online โดยมีเนื้อหาสาระตอนหนึ่งที่กล่าวว่า ในทางธุรกิจค่าความนิยมถือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนขององค์กรซึ่งถูกสร้างมาจากปัจจัยพิเศษบางประการ เช่น สถานที่ตั้งของกิจการ คุณภาพของสินค้า ชื่อเสียง ทักษะการบริหารงาน ฯลฯ ซึ่งเกิดจากกิจการที่ถูกซื้อมา ค่าความนิยมทำให้องค์กรได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่เกินกว่าอัตราผลตอบแทนปกติ บัญชีค่าความนิยมเกิดจากส่วนเกินของราคาที่สูงกว่ากับมูลค่าของสินทรัพย์ที่มีตัวตนของกิจการที่ซื้อมาและเป็นการบันทึกบัญชีในสมุดของผู้ซื้อเท่านั้น

Berton และ Steinmetz (1994) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพิมพ์ Wall street Journal ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 ว่าบริษัทต่างชาติจำนวนมากมุ่งเข้าซื้อกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกาขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะเปลี่ยนกฎข้อบังคับทางการบัญชีในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมจากเดิมที่หักออกจากส่วนของผู้ถือหุ้นมาเป็นหักออกจากกำไร เนื่องจากค่าความนิยมที่ได้รับจากการซื้อกิจการถือเป็นข้อได้เปรียบหรือความนิยมต่อกิจการนั้น ซึ่งจะทำให้กิจการผู้ซื้อได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าคู่แข่ง

ส่วนที่ 2 การวัดความสามารถในการทำกำไร

2.1 ตำราที่เกี่ยวข้อง

เบญจวรรณ รัชส์สุธิ (2526) และ Gibson และ Frishkoff (1986) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรไว้ในหนังสือการเงินธุรกิจและ Financial Statement Analysis ว่า ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) คือ ความสามารถในการก่อให้เกิดกำไรขององค์กร การวิเคราะห์กำไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับผู้ถือหุ้นถึงผลกำไรที่เขาจะได้รับซึ่งอยู่ในรูปเงินปันผล นอกเหนือจากนี้กำไรที่เพิ่มขึ้นอาจสามารถอธิบายได้โดยระดับราคาในตลาดที่เพิ่มขึ้นอันจะนำมาสู่ Capital Gain กำไรมีความสำคัญต่อเจ้าหนี้เนื่องจากถือเป็นแหล่งเงินทุนอันหนึ่งสำหรับการชำระหนี้รวมทั้งผู้บริหารเองก็เป็นผู้ใช้กำไรในการวัดผลการดำเนินงานขององค์กร การคำนวณอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) จะใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้เพียงใด การวัดความสามารถในการทำกำไรนั้นกระทำได้ 2 ลักษณะ

2.1.1 การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย

2.1.2 การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน

2.1.1 การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย

คือ การวัดความสามารถในการหากำไรจากอัตราส่วนที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกำไรต่างๆ กับยอดขายเป็นอัตราส่วนที่คำนวณจากรายการในงบกำไรขาดทุน ได้แก่อัตราส่วนดังต่อไปนี้

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรขั้นต้นกับยอดขาย กำไรขั้นต้นคือกำไรที่เกิดขึ้นจากผลต่างระหว่างยอดขายกับต้นทุนขาย ผลลัพธ์ของอัตราส่วนนี้จะบอกให้ทราบว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านการขายและการจัดซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตและเพื่อขายอย่างไร หากอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแสดงว่าธุรกิจเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานที่สูง

หรือมีการบริหารงานด้านราคาและการจัดซื้อสินค้ามาขายอย่างมีประสิทธิภาพ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin)

คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรจากการดำเนินงานกับยอดขาย กำไรจากการดำเนินงานเป็นกำไรที่ได้จากการนำต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารมาหักออกจากยอดขาย หากอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแสดงว่าธุรกิจประสบความสำเร็จในการบริหารการขาย การจัดซื้อเพื่อผลิตและเพื่อขายรวมทั้งการบริหารและควบคุมค่าใช้จ่ายการขายและการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน} &= \text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย} \\ &\quad - \text{ค่าใช้จ่ายจากการขายและการบริหาร} \\ &= \frac{\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย} - \text{ค่าใช้จ่ายจากการขายและการบริหาร}}{\text{ยอดขายสุทธิ}} \end{aligned}$$

- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earnings before Interest and Taxes Margin)

คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายของดอกเบี้ยและภาษีเงินได้ กับยอดขายสุทธิ อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรก่อนที่จะถูกกระทบจากภาษีและการใช้หนี้สิน โดยเป็นกำไรที่ได้จากการนำต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ซึ่งไม่รวมดอกเบี้ยจ่ายและภาษีมาหักออกจากยอดขาย หรือเป็นการนำดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้บวกกลับกำไรสุทธินั่นเอง เมื่อนำอัตราส่วนนี้ไปเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ผลต่างที่ได้จะชี้ให้เห็นว่าธุรกิจได้รับผลกระทบและมีการควบคุมในส่วนของรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ยกเว้นดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้) ที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามปกติได้ดีเพียงใด

อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{ภาษีเงินได้} + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธอกับยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าธุรกิจบริหารงานมีประสิทธิภาพและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายเพียงใด ทั้งนี้โครงสร้างทางการเงิน ต้นทุนสินทรัพย์ถาวร สภาวะทางเศรษฐกิจและแรงผลักดันจากคู่แข่งชั้นล้วนแต่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในแต่ละธุรกิจ หากอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิเฉลี่ยของอุตสาหกรรม แสดงว่าธุรกิจมีกำไรที่สูงซึ่งจะเพิ่มความมั่นคงให้กับธุรกิจและเจ้าของธุรกิจด้วย อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิตำนวนได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

2.1.2 การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน

คือ การวัดความสามารถในการหากำไรจากอัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายการกำไรต่างๆ ในงบกำไรขาดทุนกับรายการลงทุนต่างๆ ในงบดุลกล่าวคือ ทำให้ทราบว่าการลงทุนของธุรกิจได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ในรูปแบบของกำไรอย่างไร ได้แก่ อัตราส่วนดังต่อไปนี้

- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Total Assets: ROA)

คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของธุรกิจในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของธุรกิจเพื่อสร้างกำไร อัตราส่วนนี้ถือเป็นการวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของธุรกิจ หากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตรา

ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแสดงว่าธุรกิจเกิดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดสูง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return On Investment: ROI)

คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรสุทธิที่ได้รับต่อการลงทุนซึ่งหมายถึงการลงทุนในส่วนของเจ้าของและการลงทุนจากการก่อหนี้สินระยะยาว เป็นตัววัดความสามารถของธุรกิจที่จะได้รับผลตอบแทนจากการจัดหาแหล่งเงินลงทุนระยะยาว หากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแสดงว่าธุรกิจมีประสิทธิภาพในการนำเงินลงทุนระยะยาวมาใช้เพื่อก่อให้เกิดกำไรสูง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{หนี้สินระยะยาว} + \text{ส่วนเจ้าของ}}$$

โดยที่ $t =$ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Total Equity: ROE)

คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญและบุริมสิทธิ ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้ทราบว่าเงินทุนของธุรกิจจากส่วนของผู้ถือหุ้นได้นำไปลงทุนและได้บริหารการลงทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจอย่างไรกล่าวคือ หากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยของอุตสาหกรรมแสดงว่าธุรกิจมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพก็จะก่อให้เกิดกำไรสูงขึ้น อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Degryse (2001) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารในแง่มุมมองของการเป็นเจ้าของนี้กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยทำการเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในประเทศนอร์เวย์ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ถึง 2538 วัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาว่าการจัดหาเงินทุนของกลุ่มตัวอย่างโดยการกู้ยืมจากธนาคารซึ่งมีตั้งแต่หนึ่งแห่งเป็นต้นไปจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทหรือไม่ ในกระบวนการศึกษาได้กำหนดให้อัตราผลตอบแทนสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (ROA) เป็นตัวแปรตาม และกำหนดให้ ยอดขาย หนี้สิน ค่าความนิยม และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ เป็นตัวแปรอิสระ จากผลการศึกษาได้ให้ข้อสรุปว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการกู้ยืมจากธนาคารจำนวน 2 แห่งจะมีความสามารถในการทำกำไรสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการกู้ยืมจากธนาคาร 1 แห่ง

Hassan (1991) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจประกันภัย โดยทำการศึกษาข้อมูลจากบริษัทประกันภัยรายใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 6 แห่ง ในช่วงปี พ.ศ. 2518 ถึง 2529 โดยนำอัตรากำไรที่แท้จริง (Actual profit rate) และอัตรากำไรในระดับที่ยินยอมให้ (Allowable profit rate) มาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณากำไรส่วนเกินว่าอยู่ในระดับใด โดยมีการคิดลดกระแสเงินสดของกำไรส่วนเกินที่ได้จากผลต่างระหว่างกำไรปกติ (Normal profit) กับกำไรที่แท้จริง (Actual profit) ที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดของบริษัทนั้น จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่าแต่ละบริษัทมีกำไรส่วนเกิน (Excess profit) เกิดขึ้นซึ่งจัดว่ามีความสามารถในการทำกำไรในระดับปานกลาง โดยช่วงปี พ.ศ. 2528 ถึง 2529 ธุรกิจประกันภัยมีความสามารถในการทำกำไรในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่นๆ ที่ทำการศึกษา

จากผลการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ทราบถึงที่มาของงานวิจัยซึ่งได้พัฒนาเป็นสมมติฐานจากหลักทฤษฎีทางการบัญชี การทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่ 1 จะเห็นได้ว่าลักษณะและความสำคัญของค่าความนิยมที่ปรากฏในมาตรฐานการบัญชีและตำราต่างๆ ให้ความหมายของค่าความนิยมไว้ในลักษณะเดียวกัน โดยสามารถสรุปได้ว่า ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็น

ผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ รวมทั้งการได้รับรายได้ส่วนเกินจากกิจการที่ซื้อมาส่งผลให้มีโอกาสได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ เพื่อให้ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจสอดคล้องกับหลักทฤษฎีและงานวิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อันประกอบไปด้วย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรของบริษัท
2. ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับกำไรส่วนเกินของบริษัทซึ่งเกิดจากผลต่างระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริงกับกำไรปกติที่ควรจะได้รับสำหรับอุตสาหกรรม



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทมีขั้นตอนการศึกษาและพัฒนาเป็นสมมติฐานมาจากหลักทฤษฎีทางการบัญชี โดยเฉพาะหลักการบัญชีขั้นสูงที่เกี่ยวกับการรวมกิจการซึ่งได้กล่าวถึงความหมายของค่าความนิยมโดยสรุปได้ว่า ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจจะเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็นผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ รวมทั้งการได้รับรายได้ส่วนเกินจากกิจการที่ซื้อมาส่งผลให้มีโอกาสได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ จึงเป็นแนวคิดให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของค่าความนิยมตามหลักทฤษฎี สมมติฐานในการวิจัยจะแสดงอยู่ในรูปของสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ดังนี้

H_{A1} : ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะสูงกว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย โดยที่ความสามารถในการทำกำไรวัดได้จาก

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น
- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม
- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน
- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ

H_{A2} : กำไรส่วนเกินของบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะสูงกว่ากำไรส่วนเกินของบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย โดยที่กำไรส่วนเกินวัดได้จากผลต่างระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริงและกำไรปกติ

แหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ (Empirical Research) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจตามมาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงินที่จัดทำเผยแพร่สู่สาธารณะชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2546 จากฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอันได้แก่ Intergrated-SET Information Management System (I-SIM CD-ROM) และ SET Market Analysis and Reporting Tool (SETSMART)

ทั้งนี้นอกเหนือจากข้อมูลที่ได้จากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินซึ่งนำมาใช้ในการประมวลผลแล้ว ข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ประกอบรายละเอียดเพื่อเสริมให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ขึ้นมาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่างๆ อันได้แก่ ตำรา วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2546 โดยครอบคลุมกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Groups) จำนวน 7 อุตสาหกรรมและหมวด (Sectors) ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ประกอบด้วย หมวดธุรกิจการเกษตรและหมวดอาหารเครื่องดื่ม
2. อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค ประกอบด้วย หมวดของใช้ในครัวเรือน หมวดอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องประดับ หมวดเวชภัณฑ์และเครื่องสำอางค์ และหมวดสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า

3. อุตสาหกรรมวัสดุและสินค้าอุตสาหกรรม ประกอบด้วย หมวดเคมีภัณฑ์และพลาสติก หมวดเครื่องมือและเครื่องจักร หมวดบรรจุภัณฑ์ หมวดเยื่อกระดาษและกระดาษ และหมวดยานพาหนะและอุปกรณ์

4. อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ประกอบด้วย หมวดวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง และหมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

5. อุตสาหกรรมทรัพยากร ประกอบด้วย หมวดพลังงาน และหมวดเหมืองแร่

6. อุตสาหกรรมบริการ ประกอบด้วย หมวดพาณิชย์ หมวดบันเทิงและสันทนาการ หมวดการแพทย์ หมวดโรงแรมและบริการท่องเที่ยว หมวดการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ หมวดบริการเฉพาะกิจ หมวดขนส่ง และหมวดคลังสินค้าและไซโล

7. อุตสาหกรรมเทคโนโลยี ประกอบด้วย หมวดสื่อสาร หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ และหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและประมวลผลจากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งจะต้องมีการจำกัดขอบเขตเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสะท้อนถึงความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และสอดคล้องกับเป้าหมายของงานวิจัย โดยมีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ หน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อันได้แก่ หมวดธนาคาร หมวดเงินทุนและหลักทรัพย์ และหมวดประกันภัยและประกันชีวิต เนื่องจากในประเทศไทยมีกฎหมายกำกับดูแลที่แตกต่างกันออกไปในธุรกิจเหล่านี้ รวมทั้งบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการซึ่งมีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงและต้องอยู่ภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย

2. งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของกลุ่มตัวอย่างมีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ. 2543 - 2546 ทั้งนี้เหตุผลที่ใช้ในการเลือกสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีเริ่มต้นปี พ.ศ. 2543 และสิ้นสุดปี พ.ศ. 2546 มีดังต่อไปนี้

- การเริ่มต้นเก็บข้อมูลในปี พ.ศ. 2543 มีเหตุผลมาจากการที่มาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ ซึ่งได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับค่าความ

นิยมและเริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2543 โดยมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวจะทำให้ทราบกลุ่มตัวอย่างได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับมาตรฐานการบัญชีฉบับเดิม (มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 20 เรื่องการบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจ) ซึ่งได้ถูกยกเลิกไป เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีเรื่องการรวมธุรกิจฉบับปัจจุบันกำหนดให้รับรู้ค่าความนิยมเป็นสินทรัพย์และตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์ ซึ่งแตกต่างจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ถูกยกเลิกไปซึ่งให้ทางเลือกในการนำค่าความนิยมไปหักออกจากส่วนของผู้ถือหุ้นทันที ทำให้ในบางครั้งหากบริษัทปรับปรุงค่าความนิยมโดยหักจากส่วนของผู้ถือหุ้นและมิได้แสดงรายละเอียดไว้ ก็จะทำให้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนน้อยลง ทั้งนี้รายการค่าความนิยมของกลุ่มตัวอย่างอาจเกิดขึ้นก่อนที่มาตรฐานการบัญชีฉบับปัจจุบันบังคับใช้ก็ได้ถือว่าเป็นนอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างเพราะแนวปฏิบัติทางการบัญชีของค่าความนิยมแตกต่างเพียงแค่การรับรู้รายการดังกล่าวมาข้างต้น

- ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผลนั้นอยู่ในช่วงปีการศึกษา 2547 ดังนั้นงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ. 2546 เป็นข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันที่สุดซึ่งสามารถเก็บรวบรวมในช่วงเวลาที่ทำวิจัยได้ เนื่องจากในการเผยแพร่ข้อมูลทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสู่สาธารณชนจะอยู่ในช่วง 2 ถึง 3 เดือนนับจากวันปิดงบ

3. งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2543 - 2546 แสดงรายการค่าความนิยมเนื่องมาจากการรวมกิจการหรือเคยรวมกิจการโดยวิธีซื้อธุรกิจ (Purchase Method) ทั้งนี้รายการค่าความนิยมอาจแสดงในชื่อของ “ส่วนเกินของราคาทุนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิ” รายการค่าความนิยมอาจแสดงในส่วนต่างๆ ของงบดุล ดังนี้

- แสดงรายการแยกต่างหากในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
- แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ ในหมวดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนและเปิดเผยรายละเอียดของรายการค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- แสดงรายการเป็นยอดรวมเดียวกันกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ ในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ และเปิดเผยรายละเอียดของรายการค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจที่เปิดเผยในงบการเงินประจำปี คือ ตัวแปรอิสระของงานวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากรายการค่าความนิยมที่เกิดขึ้นของแต่ละบริษัทอาจไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้เพราะความแตกต่างกันของขนาดบริษัท ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลอยู่บนฐานเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้จึงใช้สินทรัพย์รวมของบริษัทที่เกิดรายการค่าความนิยมเป็นฐานของตัวแปรอิสระ

$$\begin{aligned} \text{ตัวแปรอิสระบนฐานสินทรัพย์รวม} &= \frac{\text{ค่าความนิยมสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม ณ. วันสิ้นงวด}} \\ \text{ค่าความนิยมสุทธิ} &= \text{ค่าความนิยมหักค่าตัดจำหน่ายสะสม} \\ &\quad \text{และค่าเผื่อการด้อยค่า} \end{aligned}$$

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรตามของงานวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินดังนี้

1. อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรอื่นประกอบไปด้วย

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

$$= \frac{\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin)

$$= \frac{\text{ยอดขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย} - \text{ค่าใช้จ่ายการขายและการบริหาร}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earnings before Interest and Taxes Margin)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{ภาษีเงินได้} + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return On Total Assets)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return On Investment)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{หนี้สินระยะยาว} + \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

โดยที่ $t =$ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง

- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Total Equity)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

2. กำไรส่วนเกิน (Excess Earnings)

- อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ (Excess Earnings / Net Sales)

$$\text{อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ยอดขายสุทธิ ฅ. วันสิ้นงวด}}$$

$$\text{กำไรส่วนเกิน} = \text{AP} - \text{NP}$$

โดย AP: Actual Profit (กำไรที่เกิดขึ้นจริงหรือกำไรสุทธิ)

NP: Normal Profit (กำไรปกติ)

$$* \text{AP} = \text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}$$

$$\text{NP} = \text{ROA}_{\text{อุตสาหกรรม}} \times \text{สินทรัพย์รวม ฅ. วันสิ้นงวดของบริษัท}$$

$$\text{โดยที่ } \text{ROA}_{\text{อุตสาหกรรม}} = \frac{\sum_{i=1}^n \text{ROA}_i}{n}$$

$\text{ROA}_i =$ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สุทธิของบริษัทที่ i ; $i = 1, 2, 3 \dots n$

$n =$ จำนวนบริษัทในแต่ละหมวดอุตสาหกรรม

$$\text{และ } \text{ROA}_i = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + (1 - t)(\text{ดอกเบี้ยจ่าย}) + \text{กำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$$\text{โดยที่ } t = \text{อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง}$$

* หมายเหตุ : ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิจากภาษีเงินได้และกำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยจะถูกนำมาบวกกลับกำไรสุทธิหรือกำไรที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้สอดคล้องกับกำไรปกติซึ่งมีที่มาจากกรคำนวณโดยใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมซึ่งได้บวกกลับดอกเบี้ยจ่ายสุทธิจากภาษีเงินได้และกำไรของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย

ข้อจำกัดของการใช้อัตรารายได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Rate)

ในการคำนวณหาอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มีการใช้อัตรารายได้เข้ามาเกี่ยวข้องนั้น กรณีที่กำหนดให้ใช้อัตรารายได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Rate) ของแต่ละบริษัท ซึ่งได้จากการนำเอาภาษีเงินได้นิติบุคคลที่บริษัทจ่ายจริงหารด้วยกำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้ตามปรากฏในงบดุล ณ. วันสิ้นงวด ทั้งนี้เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อัตรารายได้นิติบุคคลตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ มากมาย เช่น

- อัตรารายได้ร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ หากไม่เข้าเงื่อนไขสองข้อต่อไป
- อัตรารายได้ร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิเฉพาะกำไรส่วนที่ไม่เกิน 300 ล้านบาท เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกันนับตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีแรกที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2544
- อัตรารายได้ร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ เป็นเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชีต่อเนื่องกัน นับแต่รอบระยะเวลาบัญชีแรกที่เริ่มในหรือหลังวันที่บริษัทมีหลักทรัพย์มาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2544

จึงทำให้การใช้อัตรารายได้นิติบุคคลตามกฎหมายดังกล่าวมีความซับซ้อนมาก ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงใช้อัตรารายได้นิติบุคคลที่แท้จริงในการคำนวณอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

ข้อจำกัดของ ROA เฉลี่ยของหมวดอุตสาหกรรม

ROA หรือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมเฉลี่ยในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมจะคำนวณโดยใช้ข้อมูลจากบริษัทมหาชนที่อยู่ในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ทั้งนี้ตั้งอยู่บนข้อสมมุติที่ว่าบริษัทในตลาดหลักทรัพย์เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร นอกจากนี้ข้อมูลของบริษัทต่างๆ ที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามปรากฏรายชื่อในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าไม่ได้มีการแยกหมวดหมู่ตามอุตสาหกรรมจึงไม่อาจทำการจัดประเภทในแต่ละอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน

ข้อจำกัดของการคำนวณอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินซึ่งนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของงานวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรที่กล่าวไว้ข้างต้นโดยมิได้ถือตามบริษัทคำนวณไว้ตามปรากฏในรายงานทางการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากสูตรและที่มาในการคำนวณหาอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินของแต่ละบริษัทอาจแตกต่างกันไปซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและขาดการเปรียบเทียบกันได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการสรุปลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล โดยข้อมูลของตัวแปรอิสระซึ่งหมายถึงค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมและตัวแปรตามซึ่งหมายถึงอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ จะถูกนำมาวิเคราะห์ขั้นต้นในรูปแบบของความถี่ การหาสัดส่วนหรือร้อยละ การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง เช่น การหาค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน การวัดการกระจายของข้อมูล เช่น ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ในขั้นสูงเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากสมมติฐานของงานวิจัยที่ว่าบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะมีความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มากกว่าบริษัทที่มีค่าความนิยมน้อย จึงทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องมีการแบ่งข้อมูลของค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากและกลุ่มที่มีสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อย โดยสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เหมาะสมในการแบ่งข้อมูล คือ การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง อันได้แก่

ค่ามัธยฐาน (Median) เพื่อให้ได้กลุ่มของค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมที่น้อยกว่าค่ามัธยฐาน และกลุ่มของค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมที่มากกว่าค่ามัธยฐาน

ในส่วนของสถิติขั้นสูงที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบไปด้วยสถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยใช้ Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) เนื่องจากมีตัวแปรตามซึ่งเป็นตัวแปรเชิงปริมาณหลายตัวจึงใช้เทคนิคดังกล่าวในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรเชิงปริมาณหลายๆ ตัวพร้อมกัน เพื่อให้ทราบว่าในบรรดาตัวแปรตามต่างๆ ทั้งหมดนั้นมีตัวแปรตามอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรหรือไม่ที่มีค่าเฉลี่ยอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรแตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย โดยมีสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ดังนี้

$$H_{A_Overall} : \begin{array}{l} \mu_{Gross\ Profit\ Margin\ MMED} \\ \mu_{Operating\ Income\ Margin\ MMED} \\ \mu_{EBIT\ Margin\ MMED} \\ \mu_{Net\ Profit\ Margin\ MMED} \\ \mu_{ROA\ MMED} \\ \mu_{ROI\ MMED} \\ \mu_{ROE\ MMED} \\ \mu_{Excess\ Earnings\ MMED} \end{array} \neq \begin{array}{l} \mu_{Gross\ Profit\ Margin\ LMED} \\ \mu_{Operating\ Income\ Margin\ LMED} \\ \mu_{EBIT\ Margin\ LMED} \\ \mu_{Net\ Profit\ Margin\ LMED} \\ \mu_{ROA\ LMED} \\ \mu_{ROI\ LMED} \\ \mu_{ROE\ LMED} \\ \mu_{Excess\ Earnings\ LMED} \end{array}$$

โดยที่ μ = ค่าเฉลี่ยของประชากร

MMED = กลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าค่ามัธยฐาน

LMED = กลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่ามัธยฐาน

2. การทดสอบสมมติฐานของค่าเฉลี่ย (Mean) ของแต่ละอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test อันประกอบไปด้วยสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ดังต่อไปนี้

$$H_{A1} : \mu_{\text{Profitability Ratios MMED}} > \mu_{\text{Profitability Ratios LMED}}$$

โดยที่ Profitability Ratios = อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรซึ่งประกอบด้วย

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น
- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม
- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน
- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ

$$H_{A2} : \mu_{\text{Excess Earnings MMED}} > \mu_{\text{Excess Earnings LMED}}$$

โดยที่ Excess Earnings = อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ

3. การทดสอบสมมติฐานของค่ามัธยฐาน (Median) ของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney Test เนื่องจากการทดสอบสมมติฐานที่ไม่ใช้พารามิเตอร์นั้นสามารถทดสอบสมมติฐานได้ ถึงแม้ว่าข้อมูลไม่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติก็ตาม โดยใช้ได้กับข้อมูลทุกประเภทรวมทั้งข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งจะถูกแปลงให้อยู่รูปของลำดับที่ ดังนั้นในการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์จึงเป็นการทดสอบโดยใช้ค่ามัธยฐานของข้อมูล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการนำข้อมูลมาเรียงลำดับแล้วใช้ค่ามัธยฐานของชุดข้อมูลในการทดสอบสมมติฐาน โดยไม่ได้ใช้ค่าจริงของข้อมูล ต่างจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์ซึ่งใช้ค่าเฉลี่ยของข้อมูลจริงในการทดสอบสมมติฐานรวมทั้งข้อมูลดังกล่าวจะต้องมีการแจกแจงแบบปกติ สมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ของการทดสอบโดยไม่ใช้พารามิเตอร์มีดังต่อไปนี้

$$H_{A1} : \text{Median}_{\text{Profitability Ratios MMED}} > \text{Median}_{\text{Profitability Ratios LMED}}$$

$$H_{A2} : \text{Median}_{\text{Excess Earnings MMED}} > \text{Median}_{\text{Excess Earnings LMED}}$$

โดยที่ Median = ค่ามัธยฐานของประชากร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานดังนี้

1. การวัดแนวโน้มสู่ส่วนกลาง (Central Tendency)

การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางเป็นการคำนวณค่ากลางของข้อมูลว่าอยู่ที่ใด ซึ่งสามารถใช้ค่ากลางบอกลักษณะของข้อมูล ทำให้ทราบถึงการแจกแจงของข้อมูล ประกอบด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) หรือ \bar{x} ค่าเฉลี่ยถือเป็นค่ากลางของข้อมูลแบบหนึ่ง ถือเป็นตัวแทนของข้อมูลที่นำมาคำนวณ

$$\bar{x} = \frac{\sum X_i}{n}$$

โดย X = ค่าของข้อมูลตัวที่ i

n = ขนาดตัวอย่าง

\sum = ผลรวม

1.2 มัธยฐาน (Median) คือ ค่าของข้อมูลที่มีตำแหน่งอยู่ตรงกลางของชุดข้อมูล เมื่อนำชุดข้อมูลมาเรียงลำดับจากค่าน้อยไปหามากก็จะได้ข้อมูลครึ่งหนึ่งที่น้อยกว่าค่ามัธยฐาน และมีข้อมูลอีกครึ่งหนึ่งที่มากกว่าค่ามัธยฐาน

2. การวัดการกระจาย (Measure of Variation)

การพิจารณาหรือสรุปถึงลักษณะของข้อมูลโดยใช้ค่ากลางหรือค่าเฉลี่ยเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ไม่ทราบถึงลักษณะของข้อมูลได้ชัดเจน เนื่องจากอาจมีข้อมูลที่มีค่ากลางเท่ากันแต่ลักษณะของข้อมูลแตกต่างกัน ประกอบด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

2.1 ค่าแปรปรวน (Variance) หรือ s^2 ค่าแปรปรวนจะพิจารณาจากผลรวมของค่าแตกต่างระหว่างค่าของข้อมูลแต่ละค่ากับค่าเฉลี่ยเลขคณิต ถ้าค่าแตกต่างนั้นมากแสดงว่าข้อมูลมีการกระจายมาก

$$s^2 = \frac{\sum (X_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

โดย \bar{x} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวอย่าง
 X = ค่าของข้อมูลตัวที่ i
 n = ขนาดตัวอย่าง
 \sum = ผลรวม

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือ S.D คือ รากที่สองของค่าแปรปรวน

$$S.D = \sqrt{s^2}$$

โดย s^2 = ค่าแปรปรวนของตัวอย่าง

3. การทดสอบสมมติฐาน (Tests of Hypothesis)

เป็นการทดสอบความเชื่อหรือสิ่งที่คาดไว้โดยใช้เทคนิคทางสถิติเข้ามาช่วย ในการวิจัยนี้จะประกอบด้วย การทดสอบสมมติฐานของความแปรปรวนของตัวแปรหลายตัว การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลต่างของค่าเฉลี่ยของสองประชากรทั้งวิธีที่ใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ แสดงได้ดังนี้

3.1 การทดสอบความแปรปรวนของตัวแปรหลายตัว ตามวิธี Pillai's Trace of MANOVA เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรเชิงปริมาณหลายๆ ตัวพร้อมกัน จากสูตร

$$V^{(s)} = \sum_{i=1}^s [\lambda_i / (1 + \lambda_i)]$$

โดย $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_s =$ ค่า eigenvalue ของ $E^{-1}H$; $\lambda_1 > \lambda_2 > \dots > \lambda_s$
 และ $s = \min(v_H, p)$
 $v_H =$ องศาอิสระของสมมติฐาน H_0
 $v_E =$ องศาอิสระของความคลาดเคลื่อน
 $p =$ จำนวนตัวแปรตาม

3.2 การทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ซึ่งประชากรทั้งสองมีการแจกแจงแบบปกติ ขนาดตัวอย่างทั้งสองมีขนาดใหญ่ ($n_{MMED}, n_{LMED} > 30$) และไม่ทราบค่าแปรปรวนของทั้งสองประชากร จึงใช้ t เป็นสถิติทดสอบ

$$t = \frac{(\bar{x}_{MMED} - \bar{x}_{LMED})}{\sqrt{s_{MMED}^2/n_{MMED} + s_{LMED}^2/n_{LMED}}}$$

โดย $\bar{x} =$ ค่าเฉลี่ยของตัวอย่าง
 $S^2 =$ ค่าแปรปรวนของตัวอย่าง
 $n =$ ขนาดตัวอย่าง

3.3 การทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ ตามวิธี The Mann-Whitney U Test ซึ่งประชากรทั้งสองมีลักษณะคู่สมอย่างเป็นอิสระต่อกัน โดยข้อมูลจะถูกนำมาจัดให้อยู่ในรูปของลำดับที่ในการทดสอบสมมติฐาน เนื่องจากขนาดตัวอย่างทั้งสองมีขนาดใหญ่ ($n_{MMED}, n_{LMED} > 10$) สถิติ U จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบปกติจึงใช้ Z เป็นสถิติทดสอบ

$$Z = \frac{U - E(U)}{\sqrt{V(U)}}$$

โดย $U = \min(U_{MMED}, U_{LMED})$
 $U_{MMED} = n_{MMED} n_{LMED} + \frac{n_{MMED}(n_{MMED} + 1) - T_{MMED}}{2}$

$$U_{LMED} = n_{MMED} n_{LMED} + \frac{n_{LMED} (n_{LMED} + 1) - T_{LMED}}{2}$$

$$E(U) = \frac{n_{MMED} n_{LMED}}{2}$$

$$V(U) = \frac{n_{MMED} n_{LMED} (n_{MMED} + n_{LMED} + 1)}{12}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

T_{MMED} = ผลบวกของลำดับที่ของข้อมูลตัวอย่างชุดที่ MMED

T_{LMED} = ผลบวกของลำดับที่ของข้อมูลตัวอย่างชุดที่ LMED



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

ภายหลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 แล้ว ในลำดับต่อไปเป็นการนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรม SPSS for Window Version 11 รายละเอียดของบทที่ 4 นี้จะประกอบไปด้วยผลการวิเคราะห์เบื้องต้นเชิงพรรณนาและผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ในส่วนของสถิติเชิงพรรณนาจะแสดงในรูปความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของตัวแปรอิสระ นั่นคือ ค่าความนิยม และตัวแปรตาม นั่นคือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

สำหรับในส่วนของสถิติเชิงอนุมานเป็นการนำตัวแปรอิสระและตัวแปรตามดังกล่าวมาหาความสัมพันธ์ทางสถิติเพื่อทดสอบว่า บริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะมีความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มากด้วยหรือไม่ โดยจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยมีขนาดของบริษัทที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงใช้สินทรัพย์รวมของแต่ละบริษัทเป็นฐานหาความนิยมเพื่อให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบกันได้ จากนั้นจึงจะทำการทดสอบความแตกต่างทางสถิติของค่าเฉลี่ยอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินของข้อมูลทั้งสองกลุ่มดังกล่าวโดยการใช้ T-test แต่ทั้งนี้การทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test มีข้อสมมุติว่า ข้อมูลต้องมีการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมมานั้นไม่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ* จึงทำให้สถิติทดสอบที่เหมาะสมในการสรุปผลขั้นสุดท้ายของงานวิจัย คือ การทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมและความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกิน

เนื่องจากในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้หรือไม่ใช้พารามิเตอร์ดังกล่าวเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรซึ่งประกอบไปด้วยอัตราส่วนจำนวน 7 อัตราส่วนและกำไรส่วนเกิน ดังนั้นการนำเทคนิควิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยวิธี MANOVA มาใช้ก่อนการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวจึงมีความสำคัญเพื่อทดสอบว่ามีตัวแปรตามอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรหรือไม่ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

* ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการแจกแจงของข้อมูล แสดงในภาคผนวก ข.

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นรายปี

ปี พ.ศ.	2543		2544		2545		2546		รวม	
	จำนวนบริษัท	%	จำนวนบริษัท	%	จำนวนบริษัท	%	จำนวนบริษัท	%	จำนวนบริษัท	%
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	386	100%	380	100%	391	100%	425	100%	1,582	100%
หัก จำนวนบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ	43	11.14%	51	13.42%	51	13.04%	37	8.71%	182	11.50%
จำนวนบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงิน	58	15.03%	58	15.26%	62	15.86%	66	15.56%	244	14.56%
จำนวนบริษัทที่ไม่ได้มีรอบบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม	16	4.15%	18	4.74%	18	4.60%	20	4.71%	72	4.55%
จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เข้าเกณฑ์การเลือกตัวอย่าง	269	69.69%	253	66.58%	260	66.50%	302	71.06%	1,084	68.52%
บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยม	50	12.95%	50	13.16%	53	13.55%	55	12.94%	208	13.15%

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นเชิงพรรณนา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 โดยทำการคัดเลือกข้อมูลตามเกณฑ์การเลือกตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 1 เพื่อให้ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ในงานวิจัยนี้จึงได้ทำการตัดข้อมูลของบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการจำนวน 182 ข้อมูล เนื่องจากขาดคุณสมบัติความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม บริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 244 ข้อมูล เนื่องจากรายงานงบการเงินของหมวดดังกล่าวมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่นๆ และสุดท้ายจะทำการตัดข้อมูลของบริษัทที่ไม่ได้มีรอบบัญชีสิ้นสุด ณ. 31 ธันวาคม จำนวน 72 ข้อมูล เนื่องจากขาดคุณสมบัติในเรื่องของการเปรียบเทียบกันได้ ทำให้บริษัทจดทะเบียนที่เข้าเกณฑ์การเลือกตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 1,084 ข้อมูล จากการศึกษาข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนที่เข้าเกณฑ์การเลือกตัวอย่างพบว่าข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือข้อมูลของบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจทั้งสิ้นจำนวน 208 ข้อมูลหรือคิดเป็น 13.15 % ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งบริษัทในกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่รายงานค่าความนิยมในงบดุล รองลงมาเป็นการรายงานในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ลักษณะการรายงานค่าความนิยมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกับผลงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางปฏิบัติในการรายงานค่าความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกาของ Duvall et al. (1992) แต่ทั้งนี้ผลวิจัยดังกล่าวพบว่าบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมถึง 78 % ของจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่ามีบริษัทในกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทย

บริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนใกล้เคียงกันในแต่ละปีที่ทำการศึกษา โดยในปี 2544 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 บริษัทซึ่งเท่ากับปี 2543 ทั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมจากปี 2543 จำนวน 39 บริษัทและเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เกิดรายการค่าความนิยมใหม่จำนวน 11 บริษัท ต่อมาในปี 2545 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 53 บริษัท โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมจากปี 2544 จำนวน 46 บริษัท ออกจากกลุ่มฟื้นฟูกิจการจำนวน 1 บริษัท จดทะเบียนเข้ามาใหม่จำนวน 1 บริษัท และเกิดรายการค่าความนิยมใหม่จำนวน 5 บริษัท สุดท้ายในปี 2546 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 บริษัท โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมจากปี 2545 จำนวน 44 บริษัท ออกจากกลุ่มฟื้นฟูกิจการจำนวน 2 บริษัท จดทะเบียนเข้ามาใหม่จำนวน 1 บริษัท และเกิดรายการค่าความนิยมใหม่จำนวน 8 บริษัท เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วมีบริษัทที่แสดงรายการค่าความนิยมในช่วงปี 2543 –

2546 ทั้งสิ้น จำนวน 77 บริษัท รายชื่อบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจแสดงอยู่ในภาคผนวก ค.

ข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 2 เป็นการแจกแจงกลุ่มตัวอย่างออกเป็นรายกลุ่มและรายหมวดอุตสาหกรรม เพื่อแสดงจำนวนบริษัทที่เกิดรายการค่าความนิยมจากการรวมกิจการในแต่ละอุตสาหกรรมในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2546



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มและหมวดอุตสาหกรรมเป็นรายปี

ปี พ.ศ.	จำนวนบริษัท				รวม	
	2543	2544	2545	2546		
1. อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร						
1.1	หมวดธุรกิจการเกษตร	3	4	4	4	15
1.2	หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	6	8	7	6	27
	รวม	9	12	11	10	42
2. อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค						
2.1	หมวดของใช้ในครัวเรือน	1	1	1	2	5
2.2	หมวดอัญมณีและเครื่องประดับ	-	-	-	-	-
2.3	หมวดเวชภัณฑ์และเครื่องสำอางค์	2	2	2	2	8
2.4	หมวดสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	4	3	3	1	11
	รวม	7	6	6	5	24
3. อุตสาหกรรมวัสดุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม						
3.1	หมวดเคมีภัณฑ์และพลาสติก	3	2	2	2	9
3.2	หมวดเครื่องมือและเครื่องจักร	-	-	-	-	-
3.3	หมวดบรรจุภัณฑ์	3	2	1	1	7
3.4	หมวดเยื่อกระดาษและกระดาษ	-	-	-	-	-
3.5	หมวดยานพาหนะและอุปกรณ์	-	-	-	1	1
	รวม	6	4	3	4	17
4. อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง						
4.1	หมวดวัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง	2	2	1	2	7
4.2	หมวดพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	1	2	4	5	12
	รวม	3	4	5	7	19
5. อุตสาหกรรมทรัพยากร						
5.1	หมวดพลังงาน	3	2	3	4	12
5.2	หมวดเหมืองแร่	-	-	-	-	-
	รวม	3	2	3	4	12

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มและหมวดอุตสาหกรรมเป็นรายปี (ต่อ)

ปี พ.ศ.	จำนวนบริษัท				รวม
	2543	2544	2545	2546	
6. อุตสาหกรรมบริการ					
6.1 หมวดพาณิชย์	3	3	4	3	13
6.2 หมวดบันเทิงและสันทนาการ	3	3	5	5	16
6.3 หมวดการแพทย์	-	-	-	1	1
6.4 หมวดโรงแรมและบริการท่องเที่ยว	2	3	3	2	10
6.5 หมวดการพิมพ์และสิ่งพิมพ์	2	2	2	2	8
6.6 หมวดบริการเฉพาะกิจ	1	1	1	1	4
6.7 หมวดขนส่ง	2	1	1	1	5
6.8 หมวดคลังสินค้าและไซโล	-	-	-	-	-
รวม	13	13	16	15	57
7. อุตสาหกรรมเทคโนโลยี					
7.1 หมวดสื่อสาร	4	5	6	7	22
7.2 หมวดเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	2	1	-	-	3
7.3 หมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	3	3	3	3	12
รวม	9	9	9	10	37
<hr/>					
รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 อุตสาหกรรม	50	50	53	55	208

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อนำข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 จำนวน 208 ข้อมูลมาแจกแจง รายหมวดอุตสาหกรรมจะเห็นได้ว่า รายการค่าความนิยมจากการรวมกิจการเกิดขึ้นในแต่ละหมวดอุตสาหกรรมมากน้อยต่างกัน โดยหมวดอุตสาหกรรมซึ่งมีบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมเป็นจำนวนมาก ได้แก่ หมวดอุตสาหกรรมอาหารเครื่องดื่มมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างสูงสุด 27 ข้อมูล ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า บริษัทในหมวดอุตสาหกรรมอาหารเครื่องดื่มมีการเข้าซื้อหุ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการรวมธุรกิจและเกิดรายการค่าความนิยมเป็นจำนวนหลายบริษัท ประกอบกับบริษัทจดทะเบียนซึ่งอยู่ในหมวดดังกล่าวมีจำนวนค่อนข้างมาก เมื่อเทียบกับหมวดอุตสาหกรรมอื่นๆ จึงทำให้เป็นหมวดอุตสาหกรรมที่มีกลุ่มตัวอย่างสูงสุด ส่วนหมวดอุตสาหกรรมสื่อสารมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 22 ข้อมูล ต่อมาเป็นหมวดอุตสาหกรรมบันเทิงและสันทนาการมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 16 ข้อมูล และในส่วนของหมวดอุตสาหกรรมธุรกิจการเกษตรมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 15 ข้อมูล

ในอีกมุมมองหนึ่งก็มีหมวดอุตสาหกรรมจำนวนไม่น้อยที่ไม่ปรากฏรายการค่าความนิยมจากการรวมกิจการเลยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 อันได้แก่ หมวดอัญมณีและเครื่องประดับ หมวดเครื่องมือและเครื่องจักร หมวดเยื่อกระดาษและกระดาษ หมวดเหมืองแร่ และหมวดคลังสินค้าและไซโล

ตารางที่ 3 จะเป็นตารางสรุปข้อมูลอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2546

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ข้อมูลอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นรายปี

กลุ่มอุตสาหกรรม	2543 (%)				2544 (%)				2545 (%)				2546 (%)			
	N	Mean	Min	Max	N	Mean	Min	Max	N	Mean	Min	Max	N	Mean	Min	Max
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	9	1.418	0.005	6.130	12	1.309	0.056	6.422	11	1.046	0.044	6.642	10	1.478	0.018	6.213
สินค้าอุปโภคบริโภค	7	1.332	0.072	4.781	6	0.801	0.030	3.937	6	0.520	0.004	2.571	5	0.314	0.002	1.209
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	6	1.551	0.828	2.550	4	1.523	0.971	2.030	3	1.120	0.671	1.622	4	2.595	0.394	8.410
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	3	3.058	0.016	9.099	4	2.180	0.666	6.404	5	1.611	0.003	4.377	7	6.246	*0.000	25.915
ทรัพยากร	3	3.543	1.718	5.504	2	11.801	4.690	18.912	3	2.631	0.613	5.097	4	7.093	0.356	21.497
บริการ	13	5.812	0.011	30.046	13	5.992	0.007	29.934	16	4.716	0.001	27.656	15	4.744	0.010	23.910
เทคโนโลยี	9	5.368	0.036	21.936	9	5.048	0.125	21.870	9	2.061	0.096	9.918	10	2.773	0.004	9.378
รวม	50	3.501	0.005	30.046	50	3.645	0.007	29.934	53	2.414	0.001	27.656	55	3.595	*0.000	25.915

* อัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมซึ่งมีค่า 0.000 นั้นเกิดจากการปัดเศษทศนิยมของ 0.00035

โดย N = จำนวนบริษัท Min = ค่าต่ำสุดของข้อมูล
Mean = ค่าเฉลี่ยของข้อมูล Max = ค่าสูงสุดของข้อมูล

จากข้อมูลในตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความแตกต่างในอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมค่อนข้างมาก โดยค่าต่ำสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมเท่ากับ 0.00035 % ของสินทรัพย์รวมซึ่งเป็นของบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในปี พ.ศ. 2546 สำหรับค่าสูงสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 30.046 % ของสินทรัพย์รวมเป็นของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งถือว่ามีมูลค่าสูงเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของบริษัท ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเกี่ยวกับค่าความนิยมที่ในอดีตบริษัทจะบันทึกค่าความนิยมโดยตรงเป็นส่วนของเจ้าของ โดยบริษัทใช้วิธีการปรับย้อนหลังตั้งค่าความนิยมกลับเป็นสินทรัพย์ในงบดุลและตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นปีที่บริษัทนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจมาปฏิบัติใช้ ประกอบกับในปีเดียวกันนั้นบริษัทก็มีค่าความนิยมจากการซื้อธุรกิจเพิ่มขึ้น จึงทำให้บริษัทมีรายการค่าความนิยมเป็นจำนวนมาก เมื่อทำการวิเคราะห์อัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมโดยภาพรวมของกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม มีค่าค่อนข้างต่ำและใกล้เคียงกันในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา โดยมีค่าลดลงเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาผ่านไป อันเนื่องมาจากการตัดจำหน่ายค่าความนิยมตามอายุการให้ประโยชน์ ทั้งนี้ขนาดตัวอย่างของทั้งสามกลุ่มก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนั้ การเปลี่ยนแปลงของขนาดตัวอย่างเกิดขึ้นจากการที่บริษัทได้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมจนหมดมูลค่าหรือเกิดจากการที่บริษัทมีการซื้อหุ้นทุนเพื่อควบคุมกิจการส่งผลให้เกิดค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจขึ้น หรืออาจเป็นกรณีที่บริษัทมีรายการค่าความนิยมอยู่ก่อนแล้วและเพิ่งถูกถอนออกจากการจัดให้อยู่ในกลุ่มบริษัทพื้นฟูกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้จัดได้ว่ามีจำนวนของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

สำหรับในส่วนของกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างโดยรวมแล้วค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ และกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยในปี พ.ศ. 2546 มีกลุ่มตัวอย่าง 1 บริษัทที่ถูกถอนออกจากกลุ่มพื้นฟูกิจการและมีรายการค่าความนิยมอยู่ก่อนแล้วในมูลค่าที่ค่อนข้างสูงซึ่งเท่ากับ 25.915 % ของสินทรัพย์รวม และในปีเดียวกันนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 1 บริษัทซึ่งมีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมต่ำที่สุดในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาซึ่งเท่ากับ 0.00035 % ของ

สินทรัพย์รวม สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งมีขนาดตัวอย่างค่อนข้างน้อย คือ กลุ่มทรัพยากร ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจากจำนวนบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีปริมาณที่น้อยเช่นกัน โดยค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมในแต่ละปีค่อนข้างแตกต่างกัน ต่างจากกลุ่มบริการและกลุ่มเทคโนโลยีซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมที่ใกล้เคียงกัน โดยสังเกตได้ว่ากลุ่มบริการและกลุ่มเทคโนโลยีมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ กลุ่มบริการจัดได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีขนาดตัวอย่างมากที่สุดในบรรดากลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ โดยในปี พ.ศ. 2543 มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมสูงที่สุดในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาซึ่งมีค่าเท่ากับ 30.046 % ของสินทรัพย์รวม

ในลำดับของการประมวลผลขั้นต่อไปเป็นการนำกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้จำนวน 208 ข้อมูล มาทำการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐาน (Median) ของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 (LMED : Less Median) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่ามัธยฐาน

กลุ่มที่ 2 (MMED : More Median) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าค่ามัธยฐาน

ข้อมูลในตารางที่ 4 เป็นการแสดงค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่ามัธยฐานของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร		N	Mean (%)	Max (%)	Min (%)	Std.Dev
ตัวแปรอิสระ	Goodwill / TA					
	LMED	104	0.262	0.828	*0.000	0.228
	MMED	104	6.305	30.046	0.832	7.596
ตัวแปรตาม	Gross Profit Margin					
	LMED	104	22.198	66.432	-398.218	44.558
	MMED	104	30.798	67.741	5.548	15.645
	Operating Income Margin					
	LMED	104	0.516	47.805	-802.551	81.007
	MMED	104	12.326	54.135	-21.791	14.244
	EBIT Margin					
	LMED	104	13.274	185.151	-87.176	31.031
	MMED	104	17.174	118.295	-33.418	21.938
	Net Profit Margin					
	LMED	104	5.558	184.560	-140.015	30.972
	MMED	104	11.043	100.693	-45.331	19.402
	ROA					
	LMED	104	8.662	141.350	-35.366	16.128
	MMED	104	6.604	23.383	-23.194	8.461
	ROI					
	LMED	104	10.640	318.580	-263.760	46.474
	MMED	104	9.308	92.253	-37.449	14.894
ROE						
LMED	104	14.296	1047.697	-472.909	129.073	
MMED	104	3.384	84.878	-472.668	51.881	
Excess Earnings / Sales						
LMED	104	-2.478	162.693	-214.548	33.005	
MMED	104	-2.185	55.817	-308.543	33.215	

* ค่าต่ำสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมซึ่งมีค่า 0.000 เกิดจากการปิดเศษทศนิยมของ 0.00035

โดยที่ : N คือ จำนวนบริษัท Mean คือ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล
 Max คือ ค่าสูงสุดของข้อมูล Min คือ ค่าต่ำสุดของข้อมูล Std.Dev คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล
 LMED คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่ามัธยฐาน
 MMED คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าค่ามัธยฐาน

เมื่อพิจารณาข้อมูลของตัวแปรอิสระ นั่นคือ อัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม (Goodwill / TA) ในตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม LMED และ MMED โดยมีขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 104 ข้อมูล ทั้งนี้ค่ามัธยฐานที่ใช้ในการแบ่งข้อมูลจำนวน 208 ข้อมูลนั้น คือ อัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.830 % ของสินทรัพย์รวม ในกลุ่ม LMED มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 0.262 % ของสินทรัพย์รวม ในขณะที่กลุ่ม MMED มีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 6.305 % ของสินทรัพย์รวม เมื่อพิจารณาข้อมูลโดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มจะเห็นได้ว่า ค่าต่ำสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมีค่าเพียง 0.00035 % ของสินทรัพย์รวมเท่านั้น ในขณะที่ค่าสูงสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมเท่ากับ 30.046 % ของสินทรัพย์รวม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางปฏิบัติในการรายงานค่าความนิยมในประเทศสหรัฐอเมริกาของ Duvall et al. (1992) พบว่า ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ที่ 6.9 และ 69.9 % ของสินทรัพย์รวมตามลำดับ ซึ่งถือว่ามีค่าสูงกว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยรายละเอียดการตัดจำหน่ายค่าความนิยมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน และระยะเวลาที่ใช้ในการตัดจำหน่ายโดยส่วนใหญ่อยู่ที่ 10 ปี ในส่วนของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ข้อมูลโดยรวมของกลุ่ม LMED มีค่าใกล้เคียงค่าเฉลี่ยมากกว่าข้อมูลในกลุ่ม MMED โดยที่กลุ่ม MMED มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงถึง 7.596 และมีลักษณะเส้นโค้งความถี่ของข้อมูลแบบเบ้ขวา ส่วนในกลุ่ม LMED มีลักษณะเส้นโค้งความถี่ของข้อมูลแบบเบ้ขวาเช่นกัน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.228 ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลของอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมแสดงในภาคผนวก ง.

ในส่วนของตัวแปรตาม อันได้แก่ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin) อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (EBIT Margin) อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ (ROE) อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ (Excess Earnings / Sales) ตามปรากฏในตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาที่ค่อนข้างแตกต่างกัน โดยสามารถสรุปผลเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ถือเป็นอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดกำไรในลักษณะต่างๆ เปรียบเทียบกับยอดขายสุทธิ เพื่อให้ทราบถึงบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรแบบต่างๆ มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับยอดขาย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนทั้งห้าอัตราส่วนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีค่าความนิยมมากจะมีความสามารถในการทำกำไรเมื่อเทียบกับยอดขายที่มากเช่นกัน จะสังเกตได้ว่าค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยมีค่าเกือบจะใกล้เคียงกัน โดยมีกำไรส่วนเกินที่เป็นลบทั้งคู่ กล่าวคือ กำไรที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่ากำไรที่ควรได้รับตามปกติของอุตสาหกรรม ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นเนื่องจากถูกปรับด้วยค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร ในส่วนของค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้นั้นกลับมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้จะถูกปรับด้วยผลกระทบจากรายได้/ค่าใช้จ่ายอื่นๆ หรือ กำไร/ขาดทุนอื่นๆ เช่น กำไร/ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน ส่วนแบ่งกำไร/ขาดทุนจากเงินลงทุน กำไร/ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน รายได้/ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ค่าตอบแทนกรรมการ ฯลฯ ซึ่งผลกระทบของรายได้และกำไรอื่นๆ มีมากกว่าผลกระทบของค่าใช้จ่ายและขาดทุนอื่นๆ จึงทำให้ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ในส่วนของค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธินั้นย่อมมีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ เนื่องจากอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิจะต้องถูกปรับด้วยผลกระทบจากดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้นั้นเอง ทั้งนี้อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรทั้งห้าอัตราส่วนดังกล่าวมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการกระจายตัวที่ห่างจากค่าเฉลี่ยของข้อมูลค่อนข้างมากโดยเฉพาะข้อมูลในกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย จะเห็นได้ว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยมีค่าสูงถึง 81.007 เนื่องมาจากค่าต่ำสุดของกำไรจากการดำเนินงานในกลุ่มนี้อยู่ที่ -802.551 % ของยอดขายสุทธิ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของกำไรจากการดำเนินงานในกลุ่มดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.516 % ของยอดขายสุทธิ ภาพเส้นโค้งความถี่ซึ่งแสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตรา

ผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ แสดงในภาคผนวก จ.

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาในส่วนที่สองนั้น ให้ผลในทางกลับกันเมื่อเทียบกับส่วนที่หนึ่ง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ ในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย จึงให้ผลสรุปที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ จะสังเกตได้ว่าค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ ซึ่งมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยสูงถึง 129.073 อันเนื่องมาจากค่าสูงสุดของข้อมูลดังกล่าวอยู่ที่ 1,047.697 % ของส่วนของเจ้าของ ภาพเส้นโค้งความถี่ซึ่งแสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ แสดงในภาคผนวก ฉ.

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาในส่วนที่หนึ่งจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย อันได้แก่ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากมีค่าสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน อันได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ ในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย โดยสาเหตุที่ทำให้ผลการวิเคราะห์ในส่วนที่สองต่างจากส่วนที่หนึ่งมาจากการที่บริษัทที่มีค่าความนิยมเป็นจำนวนมากยอมส่งผลให้สินทรัพย์รวมของบริษัทมีมูลค่าสูงตามไปด้วย เมื่อสินทรัพย์รวมของบริษัทมีมูลค่าสูงแล้วจึงมีผลทำให้หนี้สินและส่วนของเจ้าของก็ต้องมีมูลค่าสูงเช่นกัน ซึ่งอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนนั้นล้วนแต่เป็นการวัดผลการดำเนินงานโดยเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์รวมหนี้สินระยะยาว หรือการลงทุนในส่วนของเจ้าของทั้งสิ้น และเมื่อการลงทุนในสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของมีมูลค่าสูงยอมส่งผลให้อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนมีค่าต่ำลง กรณีที่บริษัทที่มีค่าความนิยมน้อยก็เช่นเดียวกัน เมื่อ

รายการค่าความนิยมมีจำนวนน้อยก็ส่งผลให้สินทรัพย์รวม หนี้สินระยะยาว หรือส่วนของเจ้าของมีมูลค่าต่ำลงไปด้วย ผลที่ได้คือ อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุนของกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยจะมีค่าสูง

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเชิงพรรณนาในส่วนของค่าความนิยม อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินไปแล้วนั้น ในลำดับต่อไปจะเป็นการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ โดยสถิติที่นำมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยวิธี Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) การทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test และไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยวิธี MANOVA

จากข้อมูลในตารางที่ 5 เห็นได้ว่าค่าสถิติ F เท่ากับ 2.915 และค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญของการทดสอบที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (Null Hypothesis) และยอมรับสมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis) ที่ว่ามีค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรที่มีค่าแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย โดยตัวแปรตามอย่างน้อยหนึ่งตัวนี้อาจเป็นได้ทั้งอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ หรืออัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ซึ่งต้องอาศัยการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของตัวแปรตามแต่ละตัว เพื่อทดสอบว่าตัวแปรตามใดบ้างที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test และไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney

ตารางที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานตามวิธี Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) สำหรับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรตามแยกตามค่าตัวแปรอิสระด้วยวิธี Pillai ' s Trace

ตัวแปรตาม	F	P-Value
อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร และกำไรส่วนเกิน	2.915	0.004

โดยที่ : F หมายถึง ค่าสถิติทดสอบ F

P-Value หมายถึง ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test และไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney

ตัวแปรตาม	ค่าเฉลี่ย (%)	ค่ามัธยฐาน (%)	P-Value	
			T- test	Mann-Whitney
Gross Profit Margin				
LMED	22.198	21.692	0.033	0.010
MMED	30.798	30.789		
Operating Income Margin				
LMED	0.516	6.658	0.043	0.027
MMED	12.326	10.467		
EBIT Margin				
LMED	13.274	9.189	0.149	0.089
MMED	17.174	9.188		
Net Profit Margin				
LMED	5.558	6.118	0.064	0.111
MMED	11.043	7.855		
ROA				
LMED	8.662	7.677	0.375	0.385
MMED	6.604	6.528		
ROI				
LMED	10.640	13.041	0.110	0.492
MMED	9.308	9.733		
ROE				
LMED	14.296	11.678	0.288	0.466
MMED	3.384	9.682		
Excess Earnings / Sales				
LMED	-2.478	0.656	0.475	0.336
MMED	-2.185	-0.529		

โดยที่ : P-Value คือ คำนวณค่าสำคัญของการทดสอบทางสถิติ

T- test คือ ค่าสถิติทดสอบของ t

Mann-Whitney คือ ค่าสถิติทดสอบของ Mann-Whitney

LMED คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่ามัธยฐาน

MMED คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าค่ามัธยฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรโดยวิธี T-test และ Mann-Whitney

อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin)

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 พบว่ายอมรับสมมติฐานรอง เนื่องจากค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.033 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.010 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานรองที่กล่าวว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Operating Income Margin)

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.043 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานรองได้ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

ในการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.027 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานรองที่กล่าวไว้ว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากมีค่าสูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (EBIT Margin)

ผลสรุปการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ของแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.149 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้แบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.089 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากมีค่าไม่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

ผลสรุปการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิของแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.064 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.111 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากมีค่าไม่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

จากผลสรุปการทดสอบสมมติฐานของค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหัก ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ จะเห็นได้ว่าให้ผลสรุปที่ต่าง จากการทดสอบสมมติฐานของค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานและอัตรา ผลตอบแทนกำไรขั้นต้น กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูง กว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่าเฉพาะ กำไรจากการดำเนินงานตามปกติเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับค่าความนิยม ซึ่งอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นถือเป็นการวัด ความสามารถในการทำกำไรตามปกติของกิจการ แต่อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหัก ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิเป็นการวัดผลการดำเนินงานที่ รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ กล่าวคือถูกกระทบด้วย รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่สัมพันธ์โดยตรงกับการดำเนินงานตามปกติ เช่น กำไร/ขาดทุน จากการขายสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน กำไร/ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน กำไร/ขาดทุนจากการดำเนินงานอื่น ค่าตอบแทนกรรมการ ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ฯลฯ จึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากกำไร ก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิไม่มีความสัมพันธ์ใน ทิศทางเดียวกันกับค่าความนิยม

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมของแบบสอง ประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 พบว่า ปฏิเสธสมมติฐานรอง เนื่องจากค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.375 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งเป็นระดับ นัยสำคัญที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมในกลุ่มที่มีค่า ความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมแบบสอง ประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญ ของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.385 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ที่ 0.05 จึง ปฏิเสธสมมติฐานรอง ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.110 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้คือ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.492 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จึงให้การปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก ไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ จึงสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากผลสรุปการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.288 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

ในส่วนของผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 พบว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.466 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ (Excess Earnings per Net Sales)

ผลการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิแบบสองประชากรโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ในตารางที่ 6 พบว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.475 ซึ่งมากกว่า 0.05 ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ จึงให้การปฏิเสธสมมติฐานรอง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิแบบสองประชากรโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney ในตารางที่ 6 ปรากฏว่า ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติเท่ากับ 0.336 ซึ่งมากกว่า 0.05 ที่เป็นระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ จึงปฏิเสธสมมติฐานรอง ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ ดังนั้นในการสรุปผลจึงใช้ตามการทดสอบสมมติฐานแบบไม่ใช้พารามิเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ด้วยวิธี Mann-Whitney ซึ่งการทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์และไม่ใช้พารามิเตอร์ให้ผลสรุปในแนวทางเดียวกัน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม

จากผลการทดสอบสมมติฐานสามารถกล่าวได้ว่า อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรซึ่งเป็นการวัดผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการโดยเทียบกับยอดขาย อันได้แก่ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากมีค่าสูงกว่ากลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรที่เป็นการวัดผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการโดยเทียบกับยอดขาย

ในขณะที่อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากมีค่าไม่สูงกว่ากลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอัตราส่วนต่างๆ เหล่านี้ซึ่งถือเป็นการวัดความสามารถในการทำกำไรที่ถูกปรับด้วยผลกระทบจากรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการดำเนินงานตามปกติหรือกิจกรรมหลักของกิจการ หรือกิจกรรมตัวอย่างเช่น กำไร/ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวร กำไร/

ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน กำไร/ขาดทุนจากการดำเนินงานอื่น ค่าตอบแทนกรรมการ เป็นต้น จึงทำให้ตัวแปรตามดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับค่าความนิยม จึงอาจกล่าวได้ว่า ค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรตามปกติของกิจการ โดยความสามารถในการทำกำไรตามปกติวัดจากอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ค่าความนิยมเป็นรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เกิดจากการรวมธุรกิจ (Business Combinations) โดยใช้วิธีซื้อ (Purchase Method) ซึ่งจะมีค่าเท่ากับผลต่างของต้นทุนการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่าสุทธิรวมของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของกิจการผู้ถูกซื้อ งานวิจัยนี้มีแรงจูงใจมาจากการศึกษาหลักทฤษฎีทางบัญชีที่เกี่ยวกับการรวมกิจการซึ่งได้กล่าวถึงความหมายของค่าความนิยมโดยสามารถสรุปได้ว่า ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นตัวแสดงถึงศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรที่สูงขึ้นอันเป็นผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจ รวมทั้งการได้รับรายได้ส่วนเกินจากกิจการที่ซื้อมาส่งผลให้มีโอกาสได้รับกำไรเฉลี่ยที่เกินปกติ ดังนั้นหากบริษัทใดเกิดรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นจำนวนมากก็ย่อมแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มากเช่นเดียวกัน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจที่เกิดขึ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า บริษัทที่มีค่าความนิยมเป็นจำนวนมากย่อมมีความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มากเช่นเดียวกัน โดยเป็นการศึกษาและสรุปผลจากข้อมูลสถิติของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จะถูกนำมาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย เพื่อให้สามารถสรุปผลได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยจะมีความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินน้อย และในทำนองเดียวกันกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากจะมีความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินที่มากเช่นเดียวกัน โดยตัวแปรที่ใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวัดกำไรส่วนเกินของบริษัท คือ

อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ โดยที่กำไรส่วนเกินได้มาจากผลต่างระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นจริงและกำไรปกติ

ในการสรุปผลงานวิจัยนี้ใช้สถิติเชิงอนุมานอันได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตามหลายตัวโดยวิธี Multivariate Analysis of Variance (MANOVA) การทดสอบสมมติฐานค่าเฉลี่ยแบบสองประชากรของอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ตามวิธี T-test และไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non-Parametric) ตามวิธี Mann-Whitney

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทางการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546 พบว่ากลุ่มตัวอย่างหรือบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีจำนวนทั้งสิ้น 208 ตัวอย่าง โดยจะพบกลุ่มตัวอย่างได้มากในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมอยู่ระหว่าง 0.00035 – 30.046 % ของสินทรัพย์รวม

ผลการทดสอบสมมติฐานตามวิธี MANOVA สำหรับความแตกต่างของอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินโดยรวมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อยมีความแตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ มีอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินอย่างน้อยหนึ่งตัวแปรซึ่งมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของแต่ละอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมมากและกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าความนิยมน้อย โดยไม่ใช่พารามิเตอร์ตามวิธี Mann-Whitney อันเนื่องมาจากข้อมูลไม่มีการแจกแจงแบบปกติให้ผลสรุปว่า อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานในกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากมีค่าสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย ในขณะที่อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจาก

การลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิของกลุ่มที่มีค่าความนิยมมากไม่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย ทั้งนี้การทดสอบสมมติฐานโดยใช้พารามิเตอร์ตามวิธี T-test ก็ให้ผลสรุปเดียวกันกับการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่เป็นการวัดผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการโดยเทียบกับยอดขาย นั่นคือ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการวัดผลการดำเนินงานที่รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ กล่าวคือ รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานตามปกติ ยกตัวอย่างเช่น กำไร/ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวร กำไร/ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรหรือเงินลงทุน กำไร/ขาดทุนจากการดำเนินงานอื่น ค่าตอบแทนกรรมการ ฯลฯ ดังนั้นจึงทำให้ตัวแปรตามอันได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ ไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับค่าความนิยม งานวิจัยนี้จึงให้ข้อสรุปว่า

- ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรที่เป็นการวัดผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการหรือกิจกรรมหลักของกิจการ
- ค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรที่เป็นการวัดผลการดำเนินงานโดยรวมของกิจการ
- ค่าความนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรส่วนเกินของกิจการ

ข้อจำกัดของงานวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเล่มนี้เป็นการศึกษาถึงรายการค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจตามมาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจ ซึ่งกำหนดให้รายงานค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นรายการ

สินทรัพย์ในงบดุลหรือเปิดเผยรายละเอียดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมทั้งรายการค่าความนิยมที่เกิดขึ้นก่อนมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 43 บังคับใช้ โดยได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 20 เรื่องการบัญชีสำหรับการรวมกิจการ ซึ่งได้ถูกยกเลิกไป ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างถูกจำกัดแต่เฉพาะที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมีผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546 และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเลือกตัวอย่างจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีขนาดเล็ก อีกทั้งข้อมูลของอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณของผู้วิจัยมิได้ถือตามรายงานทางการเงินที่บริษัทเผยแพร่ ทั้งนี้ในช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ถึง 2546 อาจเกิดสภาวะทางเศรษฐกิจที่มีความผันผวนจึงมิได้คำนึงถึงผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

ข้อเสนอแนะและงานวิจัยในอนาคต

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมที่เกิดจากการรวมธุรกิจและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอาจเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงแง่มุมของรายการค่าความนิยมซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรตามปกติของกิจการ โดยใช้อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานเป็นตัววัด ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจถือเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ผู้ใช้งบการเงินควรให้ความสำคัญในการพิจารณาข้อมูลทางการเงินไม่ต่างจากสินทรัพย์ตัวอื่นๆ เพราะมิได้เป็นเพียงผลต่างระหว่างต้นทุนการซื้อธุรกิจที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิในกิจการที่ถูกซื้อเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลตอบแทนกำไรขั้นต้นและผลตอบแทนจากการดำเนินงานของบริษัทอีกด้วย ดังนั้นรายการค่าความนิยมจึงเป็นสินทรัพย์ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาขั้นต่อไป เช่น การศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีของรายการค่าความนิยม ว่าได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่ได้กำหนดไว้หรือไม่บ้าง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการแสดงรายการในงบการเงิน การเปิดเผยรายละเอียดการตัดจำหน่าย วิธีการตัดจำหน่าย การกำหนดอายุการให้ประโยชน์ของค่าความนิยม การกระทบยอดราคาตามบัญชีของค่าความนิยมระหว่างต้นงวดกับปลายงวด รายการขาดทุนจากการด้อยค่าที่เกิดขึ้นของค่าความนิยม ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 43 เรื่องการรวมธุรกิจได้กำหนดให้เปิดเผยรายละเอียดทั้งสิ้น โดยจำนวนตัวอย่างหรือจำนวนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายการค่าความนิยมก็

มีเพียงพอให้ศึกษารายละเอียดต่อไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินหลังจากที่ได้ทราบว่า
ค่าความนิยมเป็นตัวสื่อถึงความสามารถในการทำกำไรตามปกติที่ดีขึ้นของกิจการ



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวแปรด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. หนังสือสรุปข้อเสนอเทศบริษัทจดทะเบียน

ประจำปี 2546. เล่ม 1, 2 และ 3, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์, 2546.

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ. ค่าความนิยม. วารสารนักบริหาร 24, 3 (กรกฎาคม-กันยายน 2547) :

94-97.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, ภาควิชาการธนาคารและการเงิน.

การเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ธัญลักษณ์ วิจิตรสาระวงศ์. ควรยกเลิกการตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่เกิดจากการซื้อธุรกิจ

หรือไม่. วารสารจุฬาลงกรณ์ปริทัศน์ 23, 90 (ธันวาคม 2544) : 11-22.

เบญจวรรณ รักสุทธิ. การเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

ปยุตญา มั่นเจริญ. เจ้าหน้าที่สนับสนุนลูกค้า ศูนย์ข้อมูลการลงทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ไทย. สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2547.

เพชร ชุมทรัพย์. วิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. งบการเงินรวมและปัญหาการจัดทำงบการเงินรวม. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนัก

พัฒนาการบริหารธรรมาภิบาล จำกัด, 2544.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บริษัท A.N. การพิมพ์, 2541.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับ

รวมเล่ม พ.ศ. 2544 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับ

อนุญาตแห่งประเทศไทย, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Bauman, S. W., Conover, C. M., and Cox, R. D. Are the best small companies the best investments? Journal of Financial Research 25, 2 (Summer 2002) : 169-186.

Baker, R. E., Lembke, C. V., and King, E. T. Advanced Accounting. The United States of America : McGraw-Hill, 1993.

Beams, F. A., Brozovsky, A. J., and Shoulders, D. C. Advanced Accounting. NJ : Prentice-Hall, 2000.

Berton, L., and Steinmetz, G. Foreign firm rush to acquire U.S. companies : tougher accounting rules next year are to end goodwill advantage. Wall Street Journal. (East Edition) (July 1,1994) : A7A.

Brookes, T. The goodwill game. CA Magazine 128 (Mar. 1995) : 59-61.

Cebenoyan, S. A., Cooperman, S. E., and Register, A. C. Equity ownership and S&L risk-taking. Financial Management 24 (Autumn 1995) : 63-76.

Degryse, H. Bank relationships and firm profitability. Financial Management 3, 1 (Spring 2001) : 9-34.

Duvall, J. L., Robinson, J. R., and Thompson II, R. B. Can investors unravel the effects of goodwill accounting? Accounting Horizons 6, 2 (June 1992) : 1-14.

Financial Accounting Standards Board [FASB]. Statement of Financial Accounting Standards No.141. ill. : FASB, 2001.

Financial Accounting Standards Board [FASB]. Statement of Financial Accounting Standards No.142. ill. : FASB, 2001.

Fischer, P. M., Taylor, W. J., and Cheng, R. H. Advanced Accounting. Australia : South-Western, 2002.

George, C. R., and Norman, O. O. Accounting for Goodwill. New York : American Institute of Certified Public Accountants, 1974.

Gibson, C. H., & Frishkoff, P. Financial Statement Analysis. Boston : PWS-Kent, 1986.

Hake, E. R. Financial innovation as facilitator of merger activity. Journal of Economic Issue 32, 1 (Mar. 1998) : 145-170.

Hassan, M. How profits to medical malpractice insurance? Inquiry 28 (Spring 1991) : 74-80.

Herremans, I. M., and Ryan, J. K. The case for better measurement and reporting of marketing performance. Business Horizons 38 (Sept./Oct. 1995) : 51-60.

International Accounting Standards Committee. International Accounting Standards Explained. England : John Wiley & Sons, 2000.

Lewis, R., and Pendrill, D. Advanced Financial Accounting. England : Prentice Hall, 2000.

McCarthy, M. G., and Schneider, K. D. Market perception of goodwill : some empirical evidence. Accounting and Business Research 26 (Winter 1995) : 69-81.

Pahler, A. J., and Mori, E. J. Advanced Accounting. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1997.

Sebago, J. J. Goodwill : the intangible to beat all intangible. CPA Review Online (May 2003).

Wines, G., and Ferguson C. An Empirical investigation of accounting methods for goodwill and identifiable intangible assets : 1985-1989. ABACUS 29, 1 (1993) : 90-105.



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

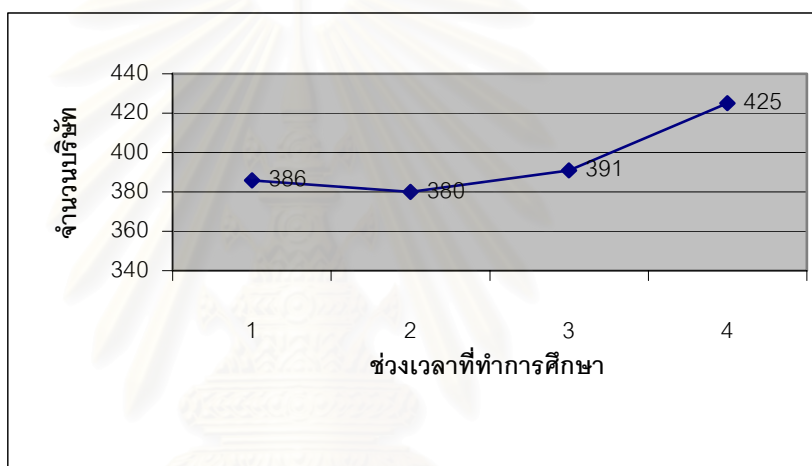


ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. กราฟแสดงแนวโน้มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546

กราฟแสดงจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546 มีจำนวน 386 380 391 และ 425 บริษัท ตามลำดับ



โดยที่ 1 หมายถึง ปี พ.ศ. 2543
 2 หมายถึง ปี พ.ศ. 2544
 3 หมายถึง ปี พ.ศ. 2545
 4 หมายถึง ปี พ.ศ. 2546

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข. ตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการแจกแจงข้อมูลของอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินตามวิธี Kolmogorov – Smirnov Tests of Normality

ตัวแปรตาม	P – Value
Gross Profit Margin	
LMED	0.000
MMED	0.067
Operating Income Margin	
LMED	0.000
MMED	0.028
EBIT Margin	
LMED	0.000
MMED	0.000
Net Profit Margin	
LMED	0.000
MMED	0.000
ROA	
LMED	0.000
MMED	0.000
ROI	
LMED	0.000
MMED	0.000
ROE	
LMED	0.000
MMED	0.000
Excess Earnings / Sales	
LMED	0.000
MMED	0.000

โดยที่ : P – Value = ค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติ

LMED = กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมน้อยกว่าค่ามัธยฐาน

MMED = กลุ่มตัวอย่างที่มีอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าค่ามัธยฐาน

สมมติฐานหลัก (Null Hypothesis : H_0) ในการทดสอบการแจกแจงของข้อมูล คือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินในกลุ่ม LMED และ MMED มีการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งจากตารางสรุปผลการทดสอบสมมติฐานในข้างต้นจะเห็นได้ว่าค่านัยสำคัญของการทดสอบทางสถิติของตัวแปรตามทุกตัวแปรในกลุ่ม LMED และ MMED (ยกเว้นอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่ม MMED ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.067) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ณ. 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานหลักได้ กล่าวคือ อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรและกำไรส่วนเกินของกลุ่มที่มีความนิยมน้อยและกลุ่มที่มีความนิยมนามากไม่มีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นในกลุ่ม MMED ซึ่งมีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติ

ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติโดยใช้พารามิเตอร์ (Parametric) ข้อมูลทุกกลุ่มจะต้องมีการแจกแจงแบบปกติ แต่เนื่องจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาไม่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติโดยส่วนใหญ่ตามผลการทดสอบดังกล่าว ดังนั้นในการสรุปผลงานวิจัยจึงใช้ตามผลการทดสอบสมมติฐานโดยไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non - Parametric)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค. ตารางแสดงรายชื่อกลุ่มตัวอย่างหรือบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2546

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	ปี พ.ศ. ที่ใช้ศึกษาข้อมูล			
			2543	2544	2545	2546
1	บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร	CPF	/	/	/	/
2	บริษัทไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย)	T-RUBB	/			
3	บริษัทสหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม	UPOIC	/	/	/	/
4	บริษัทจีเอฟพีที	GFPT		/	/	/
5	บริษัทศรีตรังแอกโรอินดัสทรี	STA		/	/	/
6	บริษัทเอเชียน พรีอพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์	AP	/	/		
7	บริษัทเอสทีพี แอนด์ ไอ	STPI	/			
8	บริษัทปูนซีเมนต์ไทย	SCC		/	/	/
9	บริษัทมิลเลนเนียม สตีล	MS				/
10	บริษัทไทยเซ็นทรัลเคมี	TCCC	/			
11	บริษัทไทยพลาสติกและเคมีภัณฑ์	TPC	/	/	/	/
12	บริษัทยูนิเวนเจอร์	UV	/	/	/	/
13	บริษัทบิกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์	BIGC	/	/	/	/
14	บริษัทล็อกซเลย์	LOXLEY	/	/	/	/
15	บริษัทไมเนอร์ คอร์ปอเรชั่น	MINOR	/	/	/	/
16	บริษัทห้างสรรพสินค้าโรบินสัน	ROBINS			/	
17	บริษัทเคพีโทรนิค อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย)	CAPE	/	/		
18	บริษัทชินโย ยูนิเวอร์แซล อิเล็กทริก	SUE	/			
19	บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส	ADVANC	/	/	/	/
20	บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น	SHIN	/	/	/	/
21	บริษัทยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่นอินดัสทรี	UCOM	/	/	/	/
22	บริษัทเทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น	TA	/		/	/

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	ปี พ.ศ. ที่ใช้ศึกษาข้อมูล			
			2543	2544	2545	2546
23	บริษัทจัสมิน อินเตอร์เนชั่นแนล	JASMIN		/	/	/
24	บริษัทสามารถคอร์ปอเรชั่น	SAMART		/	/	/
25	บริษัทชินแซทเทลไลท์	SATTLE				/
26	บริษัทเดลต้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย)	DELTA	/	/	/	/
27	บริษัทฮานา ไมโครอิเล็กทรอนิกส์	HANA	/	/	/	/
28	บริษัทเคซีอี อิเล็กทรอนิกส์	KCE	/	/	/	/
29	บริษัทผลิตไฟฟ้า	EGCOMP	/	/	/	/
30	บริษัทลานนาลีกไนต์	LANNA	/	/	/	/
31	บริษัทไทยอินดัสเตรียลแก๊ส	TIG	/			
32	บริษัทปตท.	PTT			/	/
33	บริษัทบริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพฯ	BAFS				/
34	บริษัทบีอีซี เวิลด์	BEC	/	/	/	
35	บริษัทซีวีดี อินเตอร์เทนเมนท์	CVD	/	/	/	/
36	บริษัทยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น	UBC	/	/	/	/
37	บริษัทเมเจอร์ ซินีเพล็กซ์ กรุ๊ป	MAJOR			/	/
38	บริษัททราฟฟิคคอร์ปอเรชันโฮลดิ้งส์	TRAFT			/	/
39	บริษัทอาร์.เอส.โปรโมชัน	RS				/
40	บริษัทมาลีสามพราน	MALEE	/	/		
41	บริษัทเดอะไมเนอร์ ฟู้ด กรุ๊ป	MFG	/	/	/	/
42	บริษัทเพรซิเดนทรีไซโพรดักส์	PR	/	/	/	/
43	บริษัทเอส แอนด์ พี ซินดิเคท	S&P	/	/	/	
44	บริษัททอปปิคอลแคนนิ่ง (ประเทศไทย)	TC	/	/	/	
45	บริษัทสับประรดไทย	TIPCO	/	/	/	/
46	บริษัทไทยยูเนียน โฟรเซน โปรดักส์	TUF		/	/	/
47	บริษัทไทยเพรสซิเดนทรีโปรดักส์	TF		/	/	/

ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	ปี พ.ศ. ที่ใช้ศึกษาข้อมูล			
			2543	2544	2545	2546
48	บริษัทลำสูง (ประเทศไทย)	LST				/
49	บริษัทกรุงเทพฯ ดุสิตเวชการ	BGH				/
50	บริษัทเอเชียโฮเต็ล	ASIA	/			
51	บริษัทรอยัล การ์เด็น รีซอร์ท	RGR	/	/	/	/
52	บริษัทดุสิตธานี	DTC		/	/	/
53	บริษัทลาгуน่า รีซอร์ท แอนท์ โฮเทล	LRH		/	/	
54	บริษัทโมเดิร์นฟาร์ม กรุ๊ป	MODERN	/	/	/	/
55	บริษัทศรีไทยซูเปอร์แวร์	SITHAI				/
56	บริษัทฝ้าจิบ	CSC	/			
57	บริษัทสตรองแพ็ค	SP	/	/	/	
58	บริษัทอุตสาหกรรมถังโลหะไทย	TMD	/	/		
59	บริษัทแอลแคนแพ็คเกจจิ้ง สตรองแพ็ค	APSP				/
60	บริษัทแจ็กเจียอุตสาหกรรม (ไทย)	JCT	/	/	/	/
61	บริษัทเอส แอนด์ เจ อินเตอร์เนชั่นแนล เอนเตอร์ไพรส์	S&J	/	/	/	/
62	บริษัทมติชน	MATI	/	/	/	/
63	บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป	NMG	/	/	/	/
64	บริษัทประกิต โฮลดิ้งส์	P-FCB	/	/	/	/
65	บริษัทเหมราชพัฒนาที่ดิน	HEMRAJ	/			
66	บริษัทแผ่นดินทอง พร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์	GOLD		/	/	/
67	บริษัทเพาเวอร์ไลน์ เอนจิเนียริง	PLE			/	/
68	บริษัทอัมรินทร์ พลาซ่า	AMARIN			/	/
69	บริษัทเอเชียนพร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์	AP				/
70	บริษัทเนเชอรัล พาร์ค	N-PARK		/	/	/
71	บริษัทบางกอกริบเบอร์	BRC	/			
72	บริษัทสหยูเนี่ยน	SUC	/	/	/	

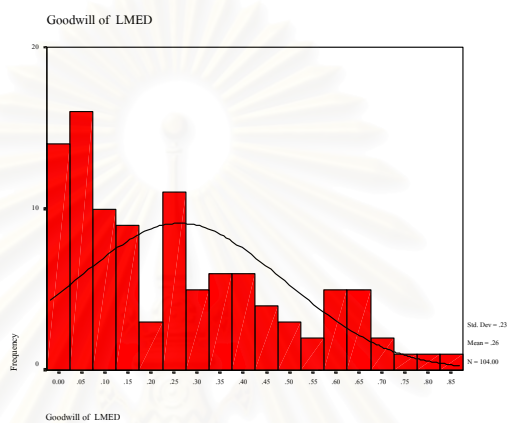
ลำดับ ที่	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ	ปี พ.ศ. ที่ใช้ศึกษาข้อมูล			
			2543	2544	2545	2546
73	บริษัทเท็กซิลเพอร์สทีจ	TCORP	/	/	/	
74	บริษัทโรงงานผ้าไทย	TTI	/	/	/	/
75	บริษัทพีรียส ซิปป์	PSL	/	/	/	/
76	บริษัทอาร์ ซี แอล	RCL	/			
77	บริษัทอาบีโก ไฮเทค	AH				/
	รวมจำนวนบริษัทที่ปรากฏรายการค่าความนิยม		50	50	53	55



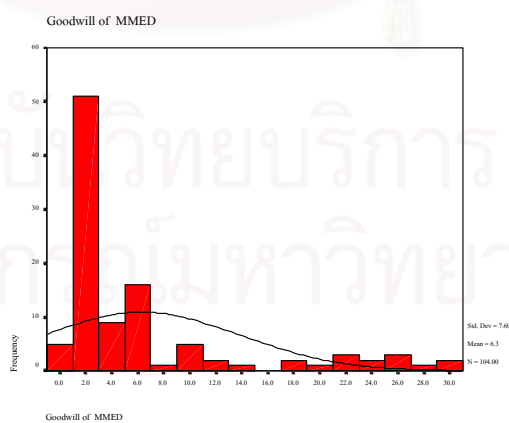
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับอัตราส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมในกลุ่ม LMED และ MMED

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย



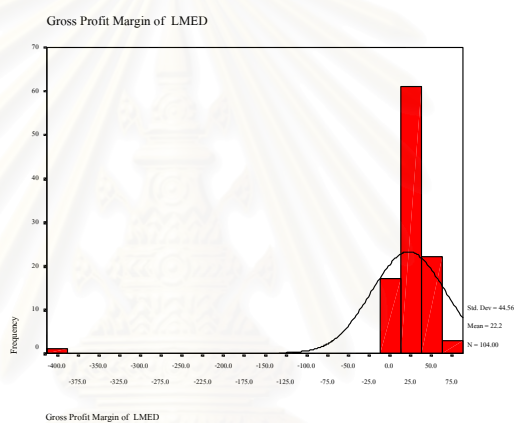
กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก



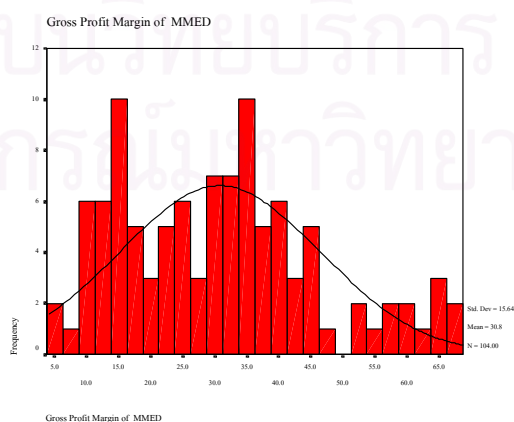
ภาคผนวก จ. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ และอัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิในกลุ่ม LMED และ MMED

- อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

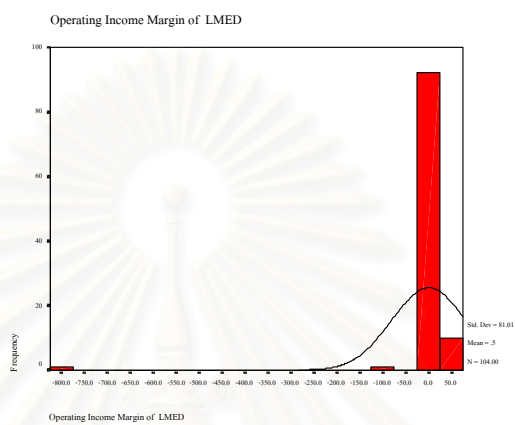


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

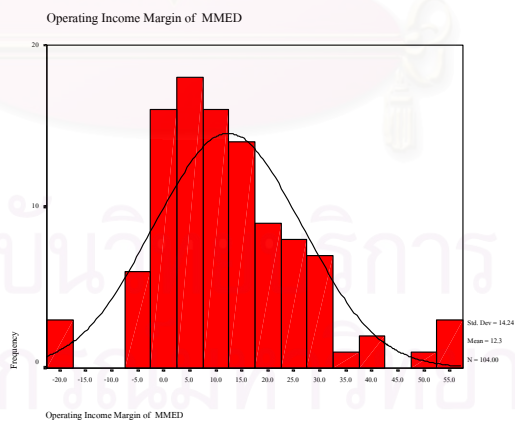


- อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

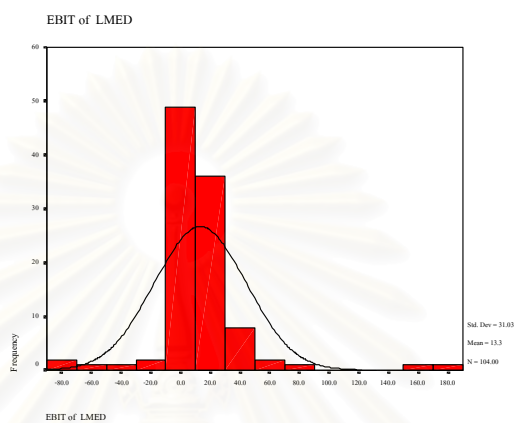


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

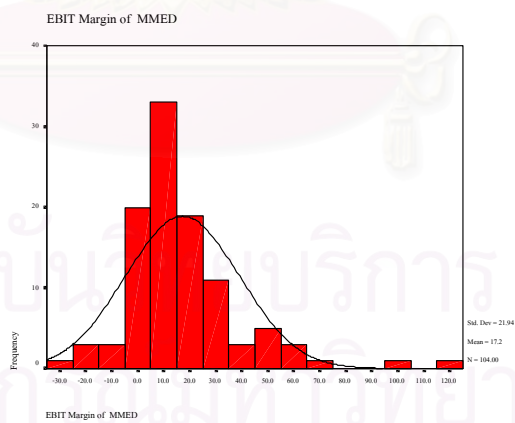


- อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

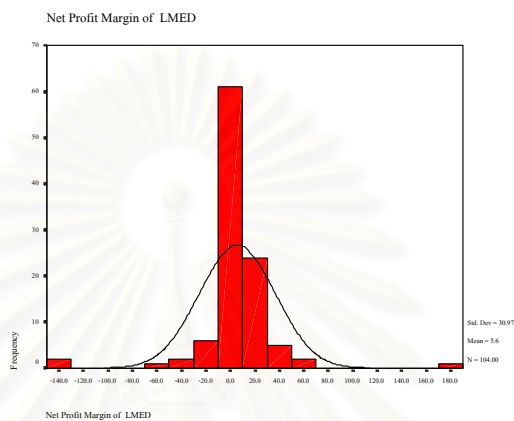


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

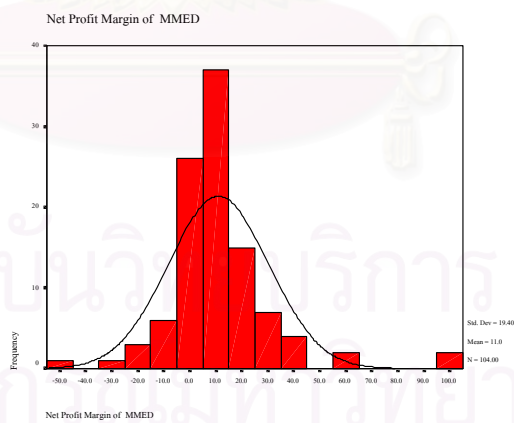


- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

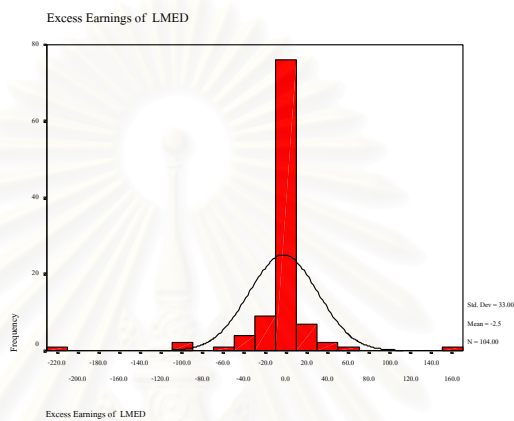


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

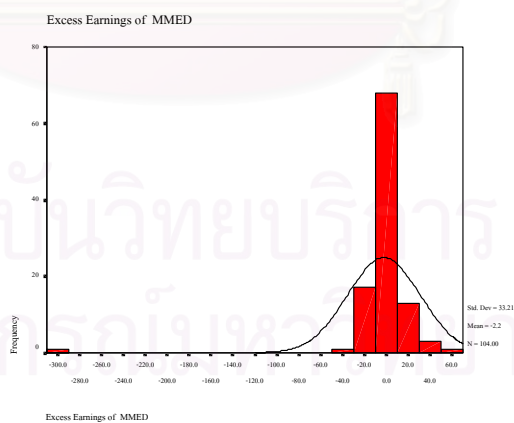


- อัตราส่วนกำไรส่วนเกินต่อยอดขายสุทธิ

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย



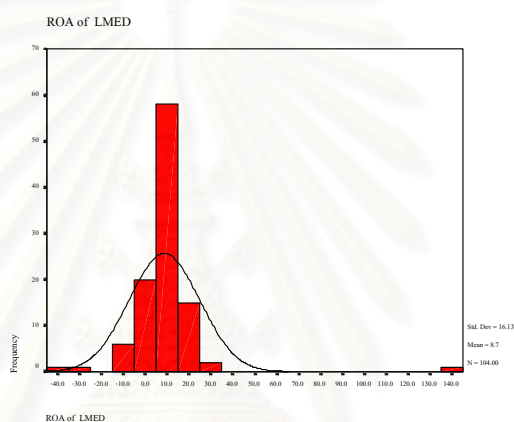
กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก



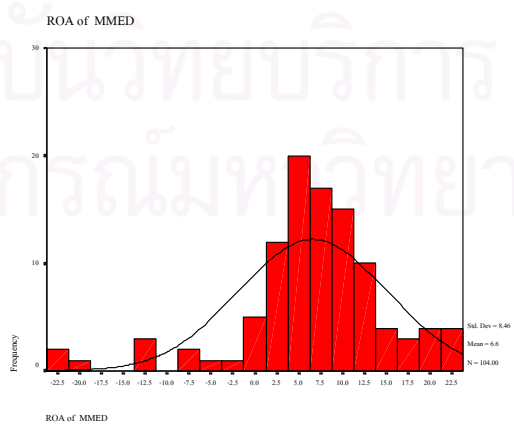
ภาคผนวก จ. ภาพเส้นโค้งความถี่แสดงการกระจายตัวของข้อมูลสำหรับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในกลุ่ม LMED และ MMED

- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

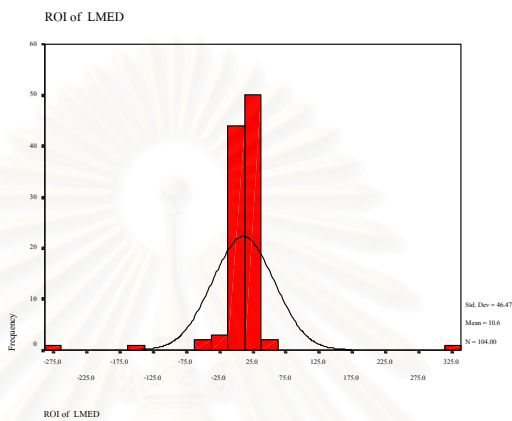


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

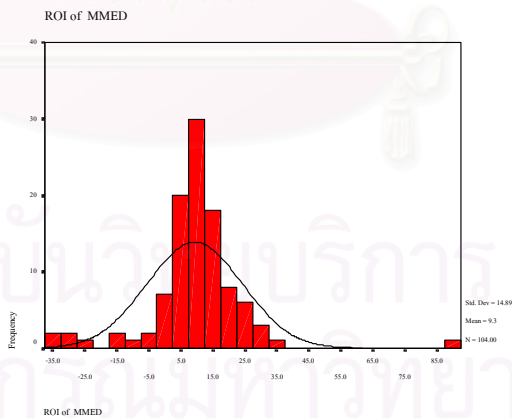


- อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย

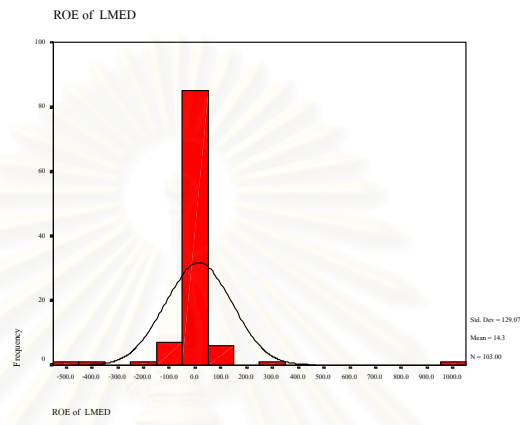


กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก

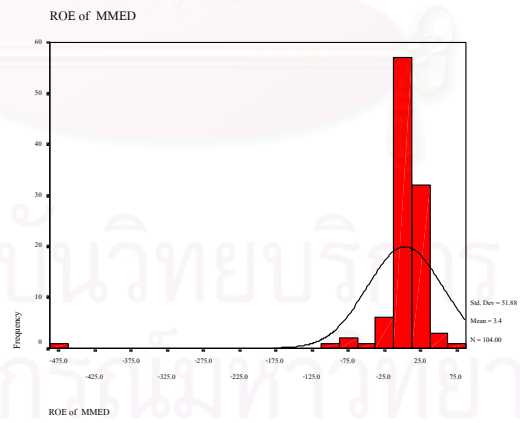


- อัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ

กลุ่มที่มีค่าความนิยมน้อย



กลุ่มที่มีค่าความนิยมมาก



ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิริดา นวลประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2524 ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสงขลา ชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ต่อมาได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาบัณฑิตที่คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตในปี พ.ศ. 2547 จากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย